

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1999

Utgiven i Helsingfors den 18 mars 1999

Nr 319—321

INNEHÅLL

Nr		Sidan
319	Lag om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om tillhandahållande av telekommunikationsresurser för lindrande av katastrofverkningar och för hjälpinsatser	837
320	Lag om gränsbevakningsväsendet	838
321	Förordning om gränsbevakningsväsendet	856

Nr 319

L a g

om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om tillhandahållande av telekommunikationsresurser för lindrande av katastrofverkningar och för hjälpinsatser

Given i Helsingfors den 12 mars 1999

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

- 1 §
Bestämmelserna i den i Tammerfors den 18 juni 1998 ingångna konventionen om tillhandahållande av telekommunikationsresurser för lindrande av katastrofverkningar och för hjälpinsatser är, för så vitt de hör till området för lagstiftningen, i kraft så som därom har avtalats.
- 2 §
Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 12 mars 1999

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Trafikminister *Kimmo Sasi*

RP 273/1998
TrUB 16/1998
RSv 261/1998

Nr 320

Lag

om gränsbevakningsväsendet

Given i Helsingfors den 12 mars 1999

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Ställning och sammansättning

Gränsbevakningsväsendet ingår i Finlands inre säkerhetssystem och är samtidigt också en del av det yttre säkerhetssystemet. Gränsbevakningsväsendets högsta ledning och tillsyn ankommer på det ministerium till vars verksamhetsområde gränsbevakningsväsendet enligt reglementet för statsrådet (1522/1995) hör.

Gränsbevakningsväsendets interna organisation är militärisk.

Gränsbevakningsväsendet har en chef för gränsbevakningsväsendet, en stab för gränsbevakningsväsendet, gränsbevakningssektioner, sjöbevakningssektioner och andra enheter. Staben för gränsbevakningsväsendet utgör samtidigt en avdelning inom det ministerium som avses i 1 mom.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *gränsbevakningsväsendets bevakningsområde* de kommuner som gränsar till rikets landgräns, Kesälahti och Punkaharju kommuner samt Nurmes stad, området utanför tätorterna i de kommuner som gränsar till havet, landskapet Åland, Finlands territorialvatten och fiskezon samt dessutom områden i anslutning till gränsövergångsställen som

skall övervakas av gränsbevakningsväsendet och sjöbevakningsstationerna i de kommuner som gränsar till havet,

2) *gränsövergångsställe* i passlagen (642/1986) och utlänningslagen (378/1991) avsedd flygstation, hamn, sjöbevakningsstation, gränsbevakningsstation eller gränssnitt på rikets land- eller sjögräns eller något annat ställe på gränsen om vilket särskilt bestäms eller genom internationella avtal överenskomms och via vilket personers resa till och från Finland är tillåtet allmänt eller med särskilt beviljat tillstånd eller på grundval av internationella avtal,

3) *gränskontroll* sådana mot en inresande eller utresande person, hans resedokument, fordon som han använder och handlingar som utvisar besittningsrätten till det samt föremål och ämnen som han innehar och handlingar som utvisar besittningsrätten till dem riktade åtgärder för hörande av personen samt kontrollåtgärder som utan hänsyn till andra skäl utförs enbart på grundval av personens avsikt att passera gränsen och genom vilka

a) utreds och konstateras förutsättningarna för personens inresa eller utresa och

b) strävas efter att identifiera och konstatera personer som försöker resa in i eller ut ur landet och som har meddelats inreseförbud eller reseförbud eller personer som enligt efterlysning som har utfärdats av en behörig myndighet skall delges stämning, gripas, anhållas, tagas i förvar eller häktas när de påträffas, samt

c) strävas efter att förebygga och uppdaga brott i vilka en inresande eller utresande person är delaktig och som omfattar riksgränsbrott, ordnande av olaglig inresa, människo-

handel, innehav av förfalskade resedokument eller innehav av illegal narkotika eller illegala radioaktiva ämnen eller innehav av betalningsmedel, fordon eller annan egendom som åtkommit genom brott eller innehav av skjutvapen, skjutförnödenheter eller andra farliga medel som innehafts utan tillstånd,

4) *gränsövervakning* gränsbevakningsväsendets verksamhet genom vilken vid Finlands gränser upprätthålls sådan gränsordning som motsvarar överenskommelser med en främmande stat eller ett internationellt samfund och genom vilken man strävar efter att förebygga, avbryta och uppdaga

a) överskridande av Finlands gränser på annat ställe än via ett lagligt in- eller utreställe eller i strid med förbud i lag eller försök till en sådan gärning eller annan överträdelse av bestämmelserna om överskridande av gränserna,

b) landsförrådiska eller högförrådiska förbindelser med främmande stat som sker på gränsen,

c) brott som riktar sig mot Finlands gränser eller gränsmärken och gränsanordningar, samt

d) gärningar som en person som vistas i en främmande stat eller som en främmande stat riktar mot Finland eller dess territorium och vilka kränker Finlands territoriella integritet,

5) *teknisk övervakning* iakttagande eller avlyssning av på förhand ospecificerade personer samt person- eller godstrafik med hjälp av en teknisk apparat samt automatisk upptagning av ljud eller bild,

6) *observation* fortlöpande eller upprepat inhämtande av information om en viss person eller hans verksamhet,

7) *gränstrupper* militärenheter som bildas i enlighet med försvarsplanerna vid höjning av försvarsberedskapen och som kan anslutas till försvarsmakten och till vilka hör tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet och värnpliktiga som med stöd av värnpliktslagen (452/1950) har förordnats till gränsbevakningsväsendet samt personer som fullgör frivillig militärtjänst vid gränsbevakningsväsendet, och

8) *gränsbevakningsman* en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet som tjänstgör i gränsbevakningsuppgifter efter att ha genomgått gränsbevakningsutbildning enligt vad som bestäms närmare genom förordning.

3 §

Gränsbevakningsväsendets omedelbara ledning och gränsbevakningsmyndigheterna

Gränsbevakningsväsendets omedelbara ledning och tillsyn ankommer på chefen för gränsbevakningsväsendet. Chefen för gränsbevakningsväsendet avgör de militära kommandomål som gäller gränsbevakningsväsendet, om inte republikens president förbehåller sig beslutanderätten i dem eller om det inte bestäms att de skall avgöras av någon annan myndighet. Chefen för gränsbevakningsväsendet har rätt att avgöra förvaltningsärenden som gäller gränsbevakningsväsendet och dess verksamhetsområde, om det inte bestäms att de skall avgöras av någon annan myndighet. Chefen för gränsbevakningsväsendet har rätt att överta avgörandet av ett ärende som skall avgöras av någon annan gränsbevakningsmyndighet.

Chefen för gränsbevakningsväsendet och staben för gränsbevakningsväsendet är riksomfattande gränsbevakningsmyndigheter. Gränsbevakningssektionerna och sjöbevakningssektionerna samt deras kommandörer är regionala gränsbevakningsmyndigheter. Gränsbevakningsväsendets övriga enheter är lokala gränsbevakningsmyndigheter eller står utanför den territoriella indelningen på grund av sina uppgifter.

Gränsbevakningsväsendets tjänstemän är såsom personmyndigheter gränsbevakningsmyndigheter.

2 kap.

Gränsbevakningsväsendets uppgifter och de allmänna principerna för utförande av dem

4 §

Gränsbevakningsuppgifter

Gränsbevakningsväsendet sköter övervakningen av Finlands gränser samt den gränskontroll som har samband med övervakningen av personers in- och utresa på de gränsövergångsställen som enligt förordning skall övervakas av gränsbevakningsväsendet.

För att genomföra gränsövervakningen och i samband med den övervakar gränsbevakningsväsendet inom sitt bevakningsområde

iakttagandet av bestämmelserna om gränsszon och Finlands territoriella integritet samt, enligt särskilda bestämmelser i lag, iakttagandet av bestämmelserna om skjutvapen och skjutförnödenheter, terräng-, väg- och sjötrafiken, fiske, jakt och förhindrande av vattens förorening förorsakad av fartyg samt havsskydd.

För att genomföra gränskontrollen och i samband med den övervakar gränsbevakningsväsendet på de gränsövergångsställen som avses i 1 mom. trafiken till och från landet samt iakttagandet av bestämmelserna om innehav av skjutvapen, skjutförnödenheter och andra farliga föremål samt narkotika, radioaktiva ämnen och sprängämnen och andra farliga ämnen.

5 §

Tulluppgifter

Vid sidan av tullverket sköter gränsbevakningsväsendet tullövervakning samt därtill hörande förberedande tullåtgärder på havet, vid havskusten och landgränserna samt på de gränsövergångsställen enligt 4 § 1 mom. där tullverket inte har anordnat tullövervakning.

På begäran av en tullmyndighet kan gränsbevakningsväsendet sköta tullövervakning som riktar sig mot personers in- och utresa även på ett gränsövergångsställe där tullverket enligt 4 § 1 mom. i övrigt sköter tullövervakningen.

6 §

Räddnings- och biståndsuppgifter

Gränsbevakningsväsendet deltar i räddningsverksamheten inom sitt bevakningsområde genom att tillhandahålla nödvändig utrustning, personalresurser och särskilda sakkunnigtjänster, om detta är nödvändigt med hänsyn till olyckans omfattning eller speciella natur. Gränsbevakningsväsendets medverkan i räddningsverksamheten får inte äventyra skötseln av gränsbevakningsuppgifterna och uppgifterna med anknytning till det militära försvaret.

Gränsbevakningsväsendet kan inom sitt bevakningsområde utföra sådana uppgifter som är nödvändiga för att leta efter och bistå någon som har gått vilse i terrängen eller som där annars är i behov av akut hjälp.

Polisen har ledningsansvaret för efterspaning av försvunna personer. Om gränsbevakningsväsendets uppgifter i anknytning till sjöräddningstjänsten bestäms särskilt.

Gränsbevakningsväsendet kan inom sitt bevakningsområde med sina fartyg, luftfartyg och andra specialfordon sköta brådskande sjuktransporter, vilka de myndigheter som i övrigt sköter sjuktransporter eller näringsidkare som tillhandahåller sjuktransport-service inte kan sköta på grund av brist på fartyg, luftfartyg eller övriga specialfordon.

Gränsbevakningsväsendet kan inom sitt bevakningsområde sköta sådana specialtransporter som staten måste genomföra i syfte att trygga en persons säkerhet när någon annan statens myndighet inte kan sköta transporter.

7 §

Uppgifter med anknytning till det militära försvaret

Gränsbevakningsväsendet deltar i rikets försvar och ger i detta syfte sin personal och de värnpliktiga som förordnats till gränsbevakningsväsendet samt de kvinnor som fullgör frivillig militärtjänst militärutbildning samt upprätthåller och utvecklar försvarsberedskapen i samarbete med försvarsmakten.

Om försvarsberedskapen kräver det, kan gränstrupperna eller delar av dem anslutas till försvarsmakten genom förordning.

8 §

Övriga uppgifter

Om gränsbevakningsväsendets övriga uppgifter bestäms i lag.

Om gränsbevakningsväsendets eller gränsbevakningsmyndigheternas uppgifter i anknytning till tillhandahållande av säkerhetskontroller inom flygtrafiken och andra sådana prestationer eller annan sådan service, som inte enbart tillhandahålls av statens myndigheter, liksom också om behandlingen av tillstånd för flygfotografering, tillstånd att färdas inom gränsszonen samt tillstånd för personers inresa eller utresa på annat ställe än via ett gränsövergångsställe bestäms genom förordning.

9 §

Polisuppgifter

På polisens begäran kan gränsbevakningsväsendet inom sitt bevakningsområde i enstaka fall sköta sådana i polislagen (493/1995) avsedda brådskande polisuppgifter för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet som polisen inte utan dröjsmål kan sköta.

Om en enskild tjänsteuppgift som skall skötas av polisen förutsätter användning av sådan utrustning, sådana personalresurser eller sådan särskild sakkunskap som gränsbevakningsväsendet har och som polisen annars inte har tillgång till, skall gränsbevakningsväsendet inom sitt bevakningsområde bistå polisen vid skötseln av tjänsteuppgiften.

10 §

Utförande av uppgifter och allmänna principer därvid

Gränsbevakningsväsendet skall utföra sina uppgifter på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt. Åtgärderna för att utföra gränsbevakningsväsendets uppgifter skall vara motiverade i förhållande till hur viktig och brådskande uppgiften är samt till övriga omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen. När förhållandena kräver det skall uppgifterna ställas i angelägenhetsordning.

Gränsbevakningsväsendet skall i sin verksamhet vara sakligt och opartiskt samt främja försonlighet och likvärdigt bemötande. Gränsbevakningsväsendet får inte göra större ingrepp i någons rättigheter och åtgärderna får inte medföra större skada eller olägenhet än vad som kan anses försvarligt för att en uppgift skall kunna utföras.

11 §

Upplysning om grunden för en åtgärd

Om en person blir föremål för åtgärder som riktar sig mot hans frihet, skall han eller hans företrädare av en gränsbevakningsman upplysas om vad åtgärden grundar sig på, om detta inte är omöjligt på grund av personens tillstånd eller den rådande situationen.

Om inte något annat bestäms i denna eller någon annan lag, har även den som blir föremål för andra åtgärder än sådana som riktar sig mot hans frihet, eller hans företrädare, rätt att få veta vad en åtgärd som berör hans rättigheter grundar sig på, så snart som detta är möjligt utan att åtgärden äventyras.

12 §

Åtgärdseftergift

En gränsbevakningsman har rätt att avstå från en åtgärd, om slutförandet av den kunde medföra följder som är oskäligen med hänsyn till det resultat som eftersträvas.

Den som begärt en åtgärd av gränsbevakningsväsendet, och vars omedelbara rättigheter berörs, har rätt att få veta grunden till att gränsbevakningsväsendet avstår från åtgärden.

En åtgärdseftergift enligt 1 mom. kan även omfattas rapporteftergift vid fall av ringa förseelse.

13 §

Allmänna principer som skall iakttas i tulluppgifter och polisuppgifter

I de tulluppgifter som gränsbevakningsväsendet har enligt 5 § iakttas principerna i tullagen (1466/1994) och i andra lagar som gäller tullövervakning.

I de polisuppgifter som gränsbevakningsväsendet har enligt 9 § iakttas principerna i polislagen och i andra lagar som gäller polisens uppgifter.

3 kap.

Bestämmelser om befogenheter

14 §

Rätt att röra sig på annans fastighet och rätt till övervakningsutrymmen

Gränsbevakningsmyndigheterna har inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde rätt att röra sig på annans mark- och vattenområde till fots samt med gränsbevakningsväsendets fordon när detta är nödvändigt för att utföra uppgifterna enligt 4, 6 eller 9 §.

För skada och olägenhet som orsakas av

en gränsbevakningsmyndighets färdsel enligt 1 mom. betalas till området ägare eller innehavare ersättning enligt gängse pris.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att mot gängse ersättning av ägaren eller innehavaren till en trafikplats som är gränsövergångsställe få till sitt förfogande sådana övervakningsutrymmen som utförande av gränsövervakningen samt gränskontrollen förutsätter.

15 §

Reglering av trafiken, stängning och avspärrning av ett gränsövergångsställe samt avlägsnande av en person som uppför sig störande från ett gränsövergångsställe

En gränsbevakningsman har på ett gränsövergångsställe som övervakas av gränsbevakningsväsendet rätt att reglera terräng-, väg- och vattentrafiken samt att bestämma att ett fordon skall flyttas eller flytta det, om detta är nödvändigt för att utföra en åtgärd som ingår i gränsövervakningen eller gränskontrollen.

En gränsbevakningsman får stänga, spärra av eller utrymma ett gränsövergångsställe som övervakas av gränsbevakningsväsendet eller begränsa trafiken där, om detta är nödvändigt för att utföra en åtgärd som ingår i gränsövervakningen eller gränskontrollen, för att upprätthålla eller återställa ordningen på gränsövergångsstället eller för att skydda en persons säkerhet eller integritet eller egendom som är i fara.

En gränsbevakningsman har från ett gränsövergångsställe som övervakas av gränsbevakningsväsendet rätt att avlägsna en person som uppför sig synnerligen störande eller orsakar överhängande fara för allmän ordning och säkerhet.

16 §

Stoppande av fordon och kontroll av fordon på väg in i eller ut ur landet

En gränsbevakningsman har inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde rätt att stoppa ett fordon, om detta är nödvändigt för att utföra en åtgärd som ingår i gränsövervakningen eller gränskontrollen.

En gränsbevakningsman har på ett gränsövergångsställe som övervakas av gränsbevakningsväsendet rätt att för utförande av en åtgärd som ingår i gränsövervakningen eller

gränskontrollen kontrollera ett fordon som är på väg in i eller ut ur landet.

Av särskilda skäl kan ett fordon som är på väg in i eller ut ur landet kontrolleras utanför ett gränsövergångsställe på området mellan gränsövergångsstället och gränsen.

17 §

Utredande av identitet

En gränsbevakningsman har inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde för utförande av en åtgärd som ingår i gränsövervakningen eller gränskontrollen rätt att av var och en få veta namn, personbeteckning och medborgarskap samt var personen i fråga han kan anträffas.

En gränsbevakningsman har rätt att gripa en person som vägrar lämna uppgifter som nämns i 1 mom. eller som lämnar sannolikt falska uppgifter om nämnda omständigheter. Den som har gripits skall frigges så snart behövliga uppgifter erhållits, dock senast 24 timmar efter gripandet.

18 §

Gripande av en efterlyst person

En gränsbevakningsman har inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde rätt att gripa en efterlyst person som enligt efterlysning som utfärdats av en behörig myndighet skall gripas, anhållas eller häktas eller tas i förvar.

19 §

Säkerhetsvisitation

En gränsbevakningsman har inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde rätt att i samband med gripande, anhållande, häktning och tagande i förvar kroppsvisitera den som åtgärden gäller, om detta är nödvändigt för att förvissa sig om att han inte medför föremål eller ämnen med vilka han kan äventyra visitationen eller förvaringen eller utsätta sig själv eller andra för fara.

I de fall som avses i 1 mom. kan en person även kroppsvisiteras för påträffande av en handling som behövs för att han skall kunna identifieras.

De i 1 mom. avsedda farliga föremålen eller ämnena skall vid behov tas ifrån den

som visiteras. De skall återlämnas när han friges, om det inte finns hinder enligt lag.

20 §

Omhändertagande av farliga föremål och ämnen

Utöver vad som bestäms i denna lag eller någon annan lag har en gränsbevakningsman på ett gränsövergångsställe som avses i 4 § rätt att tillfälligt ta hand om vapen, sprängämnen och andra farliga föremål, en del av eller ett tillbehör till föremålet och andra farliga ämnen, om den som innehar dem med hänsyn till sin ålder, sitt berusnings- eller sinnestillstånd eller andra omständigheter med fog kan misstänkas orsaka överhängande fara för allmän ordning och säkerhet.

Egendom som omhändertagits skall utan dröjsmål och senast inom 14 dygn återlämnas till innehavaren.

Om ett föremål eller ämne inte riskfritt kan återlämnas till innehavaren, skall det överlämnas till polisen antingen för att återlämnas till innehavaren eller för åtgärder enligt 24 § polislagen.

21 §

Kroppsvisitation som ingår i gränskontroll

På ett gränsövergångsställe enligt 4 § har en gränsbevakningsman rätt att som en del av gränskontroll utan förundersökning företa kroppsvisitation av en inresande eller utresande person för att utreda och konstatera att personen inte i sina kläder har eller annars bär på sig eller har med sig förfalskade rese-dokument eller olagligt innehavda narkotiska eller radioaktiva ämnen eller genom brott åtkomna betalningsmedel eller annan egendom som åtkommits genom brott eller skjutvapen, skjutförnödenheter eller andra farliga föremål eller ämnen, för vilkas innehav personen inte har behörigt tillstånd.

Om det på grund av att trafiken skall löpa eller av något annat särskilt skäl är nödvändigt att utföra gränskontroll i ett fartyg, tåg eller något annat fordon i rörelse än ett flygplan i allmän trafik som är på väg in i eller ut ur landet, får gränskontroll och kroppsvisitation som en del av den företas i ett fordon på väg ut ur landet på ett område mellan avgångsplatsen i Finland och rikets

landgräns eller territorialvattengräns eller i ett fordon på väg in i landet på området mellan territorialvattengränsen och gränsövergångsstället eller rikets landgräns och ankomstplatsen i Finland, även om avgångs- eller ankomstplatsen ligger utanför gränsbevakningsväsendets bevakningsområde. Dessutom kan av särskilda skäl gränskontroll och kroppsvisitation som en del av den också i övrigt företas på inresande eller utresande personer i fordon som används för annat än allmän trafik på området mellan gränsövergångsstället och rikets landgräns eller på området mellan gränsövergångsstället och territorialvattengränsen.

Kroppsvisitation skall företas diskret och så att den inte medför onödigt olägenhet eller skada för den person som visiteras eller för egendom som han bär på sig eller har med sig.

22 §

Gränsbevakningsmans befogenheter i tulluppgifter

När en gränsbevakningsman vidtar i 5 § avsedda tullåtgärder som ingår i tullövervakning har han samma befogenheter som en sådan annan behörig myndighet som avses i 14 § tullagen.

Om en tulluppgift enligt 5 § förutsätter att kroppsbesiktning av person och annan granskning än granskning av resgods eller ytterkläder utförs utan förundersökning, iaktas vid utförandet av en sådan åtgärd bestämmelserna i 15 § tullagen. Beslut om åtgärden skall dock fattas av en officer med minst majors grad.

23 §

Gränsbevakningsmans befogenheter i polisuppgifter

En gränsbevakningsman har i polisuppgifter enligt 9 § de befogenheter som enligt 2 kap. polislagen tillkommer en polisman, om i den begäran som en polisman har framställt inte har anvisats annat med stöd av 27 § 3 mom. eller 46 § polislagen.

24 §

Användning av maktmedel

I ett tjänsteuppdrag får en gränsbevak-

ningsman inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde för att bryta ner motstånd, avlägsna en person från en plats, gripa en person, förhindra att någon som berövats sin frihet flyr, avlägsna ett hinder eller avvärja ett överhängande brott eller någon annan farlig gärning eller händelse använda maktmedel i den mån det behövs och kan anses försvarligt.

Huruvida maktmedlen enligt 1 mom. är försvarliga skall bedömas med hänsyn till hur viktigt och brådskande tjänsteuppdraget är, hur farligt motståndet är, vilka resurser som står till förfogande samt övriga omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen.

Den som på begäran eller med samtycke av en gränsbevakningsman tillfälligt bistår en gränsbevakningsman i en situation där bistånd från en utomståendes sida måste anlitas vid användning av maktmedel på grund av ett synnerligen viktigt och brådskande gränsbevakningsuppdrag har rätt att under gränsbevakningsmannens uppsikt använda sådana nödvändiga maktmedel som gränsbevakningsmannen med stöd av sina befogenheter ger honom fullmakt till.

25 §

Registrering av åtgärder

Över gripande av en person enligt 17 och 18 §, över omhändertagande av egendom som avses i 19 och 20 § samt över kroppsbesiktning av en person enligt 22 § 2 mom. skall upprättas ett protokoll eller göras en anteckning i någon annan handling på det sätt som närmare bestäms i förordning.

4 kap.

Bestämmelser om inhämtande av information, personregister och utlämnande av uppgifter

26 §

Teknisk övervakning

Gränsbevakningsväsendet har inom sitt bevakningsområde i närheten av rikets landgräns, vid havskusten och på havet samt på ett gränsövergångsställe som avses i 4 §

1 mom. liksom även på ett område i gränsbevakningsväsendets besittning rätt att företa teknisk övervakning av en byggnad som är avsedd för något annat ändamål än som stadigvarande bostad eller annars av en hemfridsskyddad byggnad eller av ett hemfridsskyddat område som en del av gränsövervakningen samt för att trygga gränskontrollen och för att förebygga brott som avses i 2 § 3 punkten underpunkt c och 4 punkten, för att identifiera personer som är misstänkta för brott samt för att bevaka särskilda övervakningsobjekt.

Om teknisk övervakning på ett gränsövergångsställe, på rikets landgränser, på havet och från havskusten ut mot havet informeras inte särskilt. Om teknisk övervakning av ett annat objekt skall informeras med ett lämpligt tecken.

27 §

Observation

En gränsbevakningsman har inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde för att förebygga eller avbryta riksgränsbrott, brott som omfattar ordnande av olaglig inresa eller andra brott som avses i 2 § 3 punkten underpunkt c eller 4 punkten rätt att bedriva observation av en person som inte befinner sig på ett hemfridsskyddat område, om det på grund av hans uppförande eller annars finns grundad anledning att misstänka att han gör sig skyldig till ett ovan nämnt brott.

I samma avsikt som i 1 mom. får även bedrivas observation av en person som inte befinner sig på ett hemfridsskyddat område, om det finns grundad anledning att misstänka att han medverkar till ett brott som avses i 2 § 3 punkten underpunkt c eller 4 punkten för vilket det strängaste straffet är fängelse i mer än sex månader.

Utöver vad som bestäms i 1 och 2 mom. har en gränsbevakningsman utanför gränsbevakningsväsendets bevakningsområde på en främmande stats territorium rätt att, i enlighet med vad om rätten till observation har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Finland, bedriva observation av en person som inte befinner sig på ett hemfridsskyddat område, om syftet är att förebygga eller avbryta ett brott.

28 §

Hantering av material

De uppgifter som insamlats genom observation skall utan dröjsmål granskas. Granskningen skall utföras av en officer med minst majors grad. Uppgifter som enbart berör utomstående skall utan dröjsmål förstöras efter granskningen, om de inte behövs för utredning av brott.

I 1 mom. avsedda uppgifter som inte har fogats till gränsbevakningsväsendets personregister eller till förundersökningsmaterial skall förstöras senast ett år efter att materialet sannolikt inte längre behövs för det ändamål för vilket det har skaffats.

29 §

Rätt att få upplysningar av myndigheter

Utöver det som i lagen om polisens personregister (509/1995), tullagen, lagen om ett datasystem för vägtrafiken (819/1989), lagen om utlänningsregistret (1270/1997) och lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995) bestäms om gränsbevakningsväsendets rätt att få uppgifter ur de register som nämns i ovan nämnda lagar har gränsbevakningsväsendet rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få sådana uppgifter som det behöver för gränsövervakning och gränskontroll samt för övervakning av efterlevnaden av de bestämmelser som avses i 4 § 2 och 3 mom.

1) ur befolkningsdatasystemet uppgifter om frågor som avses i 4 § 1 och 3 mom. och 5 § 1 mom. befolkningsdatalagen (507/1993), och

2) av arbetsmyndigheterna uppgifter om ansökningar och beslut om arbetstillstånd.

Utän hinder av sekretessbestämmelserna har gränsbevakningsväsendet rätt att få uppgifter ur justitieförvaltningens datasystem för förundersökning som görs av gränsbevakningsväsendet, uppgifter om brottmål som är eller har varit föremål för åtalsprövning och om sådana beslut av åklagare enligt vilka det i saken inte är fråga om ett brott eller inte finns bevis för brott, om utfärdade strafforder, om brottmål som är anhängiga vid domstol samt om domstolarnas laga-kraftvunna avgöranden.

Utän hinder av sekretessbestämmelserna

har gränsbevakningsväsendet rätt att av luftfarts-, sjöfarts-, brand- och räddningsväsendets myndigheter samt polisen, försvarsmakten, tullverket och miljömyndigheterna avgiftsfritt få sådana upplysningar om fordon, trafik, myndigheternas verksamhetsberedskap och alarmering som det behöver för gränsövervakning samt för de uppgifter som avses i 4 § 2 och 3 mom. samt 6 och 7 §.

Uppgifter som avses i denna paragraf får lämnas ut till gränsbevakningsväsendet även genom teknisk anslutning.

30 §

Rätt att få uppgifter av enskilda

Gränsbevakningsväsendet har rätt att avgiftsfritt för gränsövervakning och gränskontroll av ett till landet anländande fartygs, luftfartygs eller annat trafikmedels ägare, innehavare eller deras representant få en manskaps- och passagerarförteckning samt en förteckning över andra ombordvarande personer eller i övrigt motsvarande uppgifter om personer som reser in i landet med ett fordon som anländer till landet.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att av ägaren eller innehavaren till ett fartyg eller luftfartyg eller deras representant få en manskaps- och passagerarförteckning samt en förteckning över andra ombordvarande personer eller i övrigt motsvarande uppgifter, om utförande av en räddnings- och bistånds-uppgift som enligt lag ankommer på gränsbevakningsväsendet förutsätter att uppgifterna erhålls.

Uppgifter som avses i denna paragraf får lämnas ut till gränsbevakningsväsendet även genom teknisk anslutning.

31 §

Personregister

På inhämtande av personuppgifter och registrering av dem i personregister som förs för skötseln av gränsbevakningsväsendets uppgifter samt på användning och utlämnande av uppgifter i registren tillämpas lagstiftningen om skydd av personuppgifter, om inte något annat bestäms i denna lag. Dessutom iäktas de internationella avtal som är bindande för Finland.

Personregister som avses i 1 mom. är gränsbevakningsregistret, straffdataregistret och register som inrättas med stöd av 34 §.

32 §

Gränsbevakningsregistret

Registeransvarig för gränsbevakningsregistret är staben för gränsbevakningsväsendet. Gränsbevakningsregistret är ett bestående, riksomfattande personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling. För registret får inhämtas och i det får lagras uppgifter som behövs för övervakning av utlänningars in- och utresa samt uppgifter om gränskontroll- och avvsningsåtgärder som gränsbevakningsväsendets myndigheter har riktat mot utlänningar samt uppgifter om verkställigheten av beslut om avvsnings eller utvisning.

I gränsbevakningsregistret får till den del det är behövt för att verkställa ett i 1 mom. avsett övervakningsuppdrag eller beslut lagras följande uppgifter om utlänningar för vilka viseringstvång gäller:

1) som identifieringsuppgifter ärendets nummer, namn, kön, födelsedatum, födelseort och födelseland, personbeteckning, medborgarskap, nationalitet, civilstånd och familjeförhållanden samt adress och annan kontaktinformation,

2) uppgifter om det fritidsfartyg eller något annat fordon som personen har använt för inresa eller utresa, resrutt, tillstånd att resa in eller ut ur landet på någon annan plats än via ett öppet gränsövergångsställe samt uppgifter om en gränsbevakningsmans åtgärder för att dirigera en inresande person vidare till en tullanstalt för tullklarering, samt

3) uppgifter om visum beviljat av en gränsbevakningsman, kroppsvisitation som ingår i gränskontroll och åtgärder för att garantera utlänningens säkerhet eller gränsbevakningsmannens säkerhet i arbete, asylansökan inlämnad till en gränsbevakningsman, avvsningsbeslut fattat av en gränsbevakningsman och verkställighet av ett avvsnings- eller utvisningsbeslut, när beslutet har verkställts genom gränsbevakningsväsendets åtgärder.

För gränsbevakningsregistret får inhämtas och i det får lagras också uppgifter om en person som i Finland tar emot en utlänning och som på grund av utlänningens brist på penningmedel svarar för kostnaderna för hans vistelse i landet och för hans hemresa samt uppgifter om utlänningar som avses i överenskommelser om viseringsfrihet och

vilkas vistelse i landet överskrider den i överenskommelsen nämnda tiden.

33 §

Straffdataregistret

Regeristeransvarig för straffdataregistret är staben för gränsbevakningsväsendet. Straffdataregistret är ett bestående, riksomfattande personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling. För registret får inhämtas och i det får lagras uppgifter som behövs för att förebygga, uppdaga och utreda ett brott som avses i 2 § 3 punkten underpunkt c och 4 punkten eller en straffbar gärning eller underlåtelse som omfattar överträdelse av bestämmelserna i 4 § 2 och 3 mom. eller ett tullbrott samt uppgifter om anmälningar om sådana brott och uppgifter om handräckning som lämnats till inhemska eller utländska myndigheter.

I straffdataregistret får lagras efter- och förnamn, yrke, medborgarskap, födelsedatum, personbeteckning samt adress och annan kontaktinformation i fråga om den som anmält ett brott, är vittne eller målsägande eller är någon annan berörd person än den för brott misstänkt.

I straffdataregistret får som identifieringsuppgifter i fråga om den misstänktes identitet lagras namn, kön, födelsedatum, födelseort och födelseland, personbeteckning, medborgarskap och nationalitet samt uppgifterna i en utlännings resedokument, det misstänkta brottet, fordon som använts i samband med brottet, tvångsmedel enligt tvångsmedelslagen som har använts, delgivet straffanspråk och förelagd ordningsbot samt sådana uppgifter om den för brottet misstänkte som påverkar hans egen säkerhet eller gränsbevakningsmannens säkerhet i arbete. I registret får dessutom lagras identifieringsuppgifter i fråga om en sammanslutning, stiftelse eller någon annan juridisk person som är misstänkt för brott.

34 §

Personregister som är avsedda för en arbetsgrupp eller en eller flera enheter vid gränsbevakningsväsendet

Om inrättande av ett personregister som är avsett att användas av en enhet vid gränsbevakningsväsendet eller av en arbetsgrupp

som tillsatts av denna enhet beslutar enheten, som också är registeransvarig.

Om inrättande av ett personregister som är avsett att användas av flera förvaltningsenheter beslutar staben för gränsbevakningsväsendet, som också är registeransvarig.

35 §

Uppgifter som inte hänför sig till ett visst uppdrag

Information som erhållits i samband med ett visst uppdrag för gränsbevakningsväsendet och som behövs för att uppgifterna enligt 4 § skall kunna skötas, men som inte hänför sig till uppdraget i fråga, får endast inhämtas för och lagras i register enligt 33 §.

36 §

Känsliga uppgifter

Utan hinder av bestämmelserna om skydd av personuppgifter får för personregister som avses i denna lag inhämtas och i dem lagras personuppgifter som är avsedda att beskriva en brottslig gärning, ett straff eller någon annan påföljd för brott när uppgifterna behövs med tanke på det ändamål registret används för.

37 §

Begränsning av rätten till insyn

Utöver vad som i bestämmelserna om skydd av personuppgifter sägs om begränsning av rätten till insyn för registrerade har en registrerad inte rätt till insyn i fråga om straffdataregistret.

Dataombudsmannen kan på den registrerades begäran kontrollera att de uppgifter om den registrerade som är registrerade i straffdataregistret är lagenliga.

38 §

Utövande av rätten till insyn

I fråga om utövande av rätten till insyn tillämpas bestämmelserna om skydd av personuppgifter, om inte något annat följer av 2 mom.

Vid utövandet av rätten till insyn skall den

registrerade personligen vid en enhet inom gränsbevakningsväsendet framföra en begäran som avser denna rätt och styrka sin identitet.

39 §

Utplåning av uppgifter ur gränsbevakningsväsendets personregister

Uppgifter om en person utplånas ur straffdataregistret senast när 10 år förflutit sedan den senaste uppgiften antecknades eller, om preskriptionstiden för åtalsrätten för brottet är över 10 år, senast när ett år förflutit från det åtalsrätten för brottet preskriberades eller senast inom ett år från det den registeransvarige fått vetskap om åklagarens beslut, enligt vilket det i saken inte är fråga om ett brott eller det inte finns bevis om ett brott, eller senast inom ett år från det den registeransvarige fått uppgift om att åtalets förkastats.

Uppgifterna i gränsbevakningsregistret och i ett personregister som avses i 34 § utplånas, när det har konstaterats att uppgiften är onödig med hänsyn till registrets användningssyfte. Nödvändigheten av uppgifter som har registrerats i gränsbevakningsregistret och i ett register som avses i 34 § skall granskas minst en gång per år.

Alla uppgifter om en person utplånas ur registret senast ett år efter det den registrerade avlidit.

40 §

Utlämnande av uppgifter till gränsbevakningsmyndigheterna

Den registeransvarige har rätt att till en annan gränsbevakningsmyndighet än den som är registeransvarig lämna ut information ur ett personregister som avses i 34 §, om det behövs för skötseln av en uppgift som ankommer på gränsbevakningsväsendet.

Uppgifter i register som avses i 1 mom. får likväl lämnas ut för annan användning än registrets användningssyfte medger och uppgifter som avses i 35 § får likväl lämnas ut endast när det behövs för

- 1) tryggande av statens säkerhet,
- 2) avvärjande av fara som omedelbart hotar liv eller hälsa eller av betydande egendomsskada, eller
- 3) förebyggande eller utredning av ett brott på vilket kan följa fängelse.

Uppgifterna får lämnas ut genom teknisk anslutning.

41 §

Utlämnande av uppgifter till andra än gränsbevakningsmyndigheter

Ur personregister som avses i 32—34 § får den registeransvarige lämna ut behövliga uppgifter till

1) polisen för övervakning av personers inresa och utresa och för genomförande av gränskontroll i samband därmed, för övervakning av iakttagandet av bestämmelser om utläningar samt för förebyggande, uppdagande och förundersökning av brott samt för skyddande av statens säkerhet,

2) utlänningsverket för behandling av ärenden som gäller utläningar, medborgarskap, flyktingar och asyl,

3) en myndighet inom utrikesförvaltningen för behandling av ärenden som gäller pass, visum och uppehålls- eller arbetstillstånd,

4) en tullmyndighet för övervakning av utlandstrafiken, förebyggande och avbrytande samt utredning av tullbrott samt för övervakning av personers inresa och utresa och för genomförande av gränskontroll i samband därmed,

5) en myndighet inom fordonsförvaltningen för behandling av ärenden som gäller registrering av fordon och registrerade fordon,

6) en luftfartsmyndighet för övervakning av luftfarten,

7) en sjöfartsmyndighet för övervakning av sjötrafiken,

8) en brand- och räddningsmyndighet för åtgärder som gäller efterspanings- och räddningstjänsten,

9) en myndighet inom försvarsmakten för övervakning av Finlands territorium och tryggnad av dess territoriella integritet samt för uppgifter enligt 1 § lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten,

10) en socialmyndighet för behandling av ärenden som gäller asylsökande,

11) en arbetsmyndighet för behandling av ärenden som gäller utläningars arbetstillstånd eller övervakning av arbete, samt

12) en miljömyndighet för uppgifter för att förhindra av fartyg orsakad förorening av vatten samt för uppgifter som gäller övervakningen av havsskyddet.

Uppgifter i register som avses i 1 mom.

får likväl lämnas ut för annan användning än registrets användningssyfte medger och uppgifter som avses i 35 § får likväl lämnas ut endast när det behövs för

1) tryggnad av statens säkerhet,

2) avvärjande av fara som omedelbart hotar liv eller hälsa eller av betydande egendomsskada, eller

3) förebyggande eller utredning av ett brott på vilket kan följa fängelse.

Uppgifterna får lämnas ut genom teknisk anslutning.

42 §

Utlämnande av uppgifter till utlandet

Ur personregister som avses i 32—34 § får den registeransvarige lämna ut behövliga uppgifter till

1) sådana myndigheter i Norden eller i någon av Europeiska unionens medlemsstater vilka utför gränsövervakning, gränskontroll samt åtgärder som ersätter gränskontroll och vilka uppfyller förutsättningarna enligt konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/1992), när uppgifterna behövs för utförande av gränsövervakning och gränskontroll samt åtgärder som ersätter gränskontroll,

2) myndigheter i en medlemsstat i Europeiska unionen som utför gränsövervakning, gränskontroll eller åtgärder som ersätter gränskontroll, när uppgifterna behövs för gränsövervakning, gränskontroll samt åtgärder som ersätter gränskontroll,

3) myndigheter som utför gränsövervakning och gränskontroll i någon annan stat än en som avses i 1 eller 2 punkten och vilken uppfyller förutsättningarna enligt konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter, när uppgifterna behövs för utförande av gränsövervakning och gränskontroll,

4) myndigheter som avses i överenskommelsen angående ordningen på gränsen mellan Finland och Sovjetunionen och ordningen för utredning av gränstilldragelser (FördrS 32/1960) för utförande av de uppgifter som avses i överenskommelsen,

5) myndigheter som utför gränsövervakning och gränskontroll och som avses i överenskommelsen mellan Finland och Estland om återtagande av personer som olagligen inkommit och vistas i landet

(FördrS 70/1996), i överenskommelsen mellan Finland och Lettland om återtagande av personer som olagligen inkommit och vistas i landet (FördrS 16/1997) och i överenskommelsen mellan Finland och Litauen om återtagande av personer som olagligen inkommit och vistas i landet (FördrS 58/1997) för utförande av de uppgifter som avses i överenskommelserna, och

6) centralkriminalpolisen för vidare utlämnande till den europeiska polisbyrå enligt konventionen om upprättandet av en europeisk polisbyrå (FördrS 79/1998).

Uppgifter i register som avses i 1 mom. får likväl lämnas ut för annan användning än registrets användningssyfte medger och uppgifter som avses i 35 § får likväl lämnas ut endast när det behövs för

- 1) trygghet av statens säkerhet,
- 2) avvärjande av fara som omedelbart hotar liv eller hälsa eller av betydande egendomsskada, eller
- 3) förebyggande eller utredning av ett brott för vilket, om det hade begåtts i Finland, fängelsestraff skulle kunna utdömas.

Uppgifterna får lämnas ut genom teknisk anslutning.

5 kap.

Förundersökning av brott och annan behandling av brottmål, undersökning av andra än brottmål samt behandling av personer som berövats sin frihet

43 §

Behandling av brottmål

Gränsbevakningsväsendet får göra förundersökning av brott, om förundersökningen gäller ett brott som avses i 2 § 3 punkten c underpunkten eller 2 § 4 punkten eller en straffbar gärning eller underlåtelse som omfattar överträdelse av bestämmelserna i 4 § 2 eller 3 mom. eller ett tullbrott.

Om förundersökningen av ett brottmål som avses i 1 mom. kräver omfattande förundersökningsåtgärder eller förutsätter att den berörde infinner sig till särskilt förhör, skall gränsbevakningsväsendet vidta åtgärder för att inleda förundersökningen och för att säkerställa att den kan göras samt för att överföra förundersökningen på polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet.

Om undersökning av brott som skall hand-

läggas som militära rättegångsärenden bestäms i militära disciplinlagen (331/1983).

44 §

Förundersökning av brottmål

När gränsbevakningsväsendet gör förundersökning gäller om det vad som i förundersökningslagen (449/1987) bestäms om förundersökningsmyndigheter.

En gränsbevakningsman har vid förundersökning som görs av gränsbevakningsväsendet samma rätt att vidta undersökningsåtgärder och använda tvångsmedel som en polisman enligt förundersökningslagen och tvångsmedelslagen (450/1987) har vid förundersökning som görs av polisen. Vid förundersökning som utförs av gränsbevakningsväsendet får teleavlyssning och teleövervakning likväl inte användas.

Undersökningsledare vid förundersökning som görs av gränsbevakningsväsendet är en sådan tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet som avses i 1 kap. 6 § 4 punkten tvångsmedelslagen. Av särskilda skäl får en officer eller en institutsofficer med minst premiärlöjtnants grad vara förundersökningsledare.

45 §

Avstående från att göra förundersökning och undantag från överlämnande till åtalsprövning

Om man med stöd av 2 § 2 mom. förundersökningslagen har avstått från att göra en förundersökning som ankommer på gränsbevakningsväsendet, kan en gränsbevakningsman dock ge den som gjort sig skyldig till ett brott som avses i nämnda lagrum en anmärkning.

Om en förundersökning som görs av gränsbevakningsväsendet gäller ett brott mot bestämmelserna om territorieövervakning och den misstänkte är en utlänning som ingår i besättningen på ett främmande statsfartyg eller statsluftfartyg eller någon annan utländsk civil- eller militärperson som har avisats eller i övrigt avlägsnat sig från Finland, har undersökningsledaren utan hinder av 43 § förundersökningslagen rätt att avstå från att överlämna saken till åklagaren för prövning.

Om överlämnande av ett militärt rätte-

gångsärende till åklagaren för prövning bestäms i militära rättegångslagen (326/1983).

46 §

Framställande av straffanspråk och föreläggande av ordningsbot

Om ett brottmål som undersöks av gränsbevakningsväsendet kan behandlas genom strafforderförfarande, kan en gränsbevakningsman som har förordnats för uppgiften i den ordning som bestäms genom förordning i samband med förundersökningen framställa straffanspråk på det sätt som bestäms i 3—7 § lagen om strafforderförfarande (692/1993).

Om i ett brottmål som undersöks av gränsbevakningsväsendet såsom påföljd kan föreläggas ordningsbot enligt ordningsbotslagen (66/1983), har en gränsbevakningsman som avses i 1 mom. rätt att förelägga ordningsbot.

I ett ordningsbotsärende som behandlas av gränsbevakningsväsendet gäller i fråga om uppgifterna för kommandören för en gränsbevakningssektion eller en sjöbevakningssektion det som i ordningsbotslagen bestäms om de uppgifter som chefen för ett polisdistrikt har i ett ordningsbotsärende.

47 §

Utredning av en gränstilldragelse och av förutsättningarna för en utlännings inresa

Gränsbevakningsväsendet kan göra undersökning för att utreda en gränstilldragelse som avses i överenskommelsen enligt 42 § 1 mom. 4 punkten liksom också för att utreda omständigheter som gäller förutsättningar för inresa, grunder för avvisning eller visum eller för att utreda en asylsökandes identitet, inresa och resrutt. När en sådan undersökning görs skall i tillämpliga delar iakttas vad som bestäms om förrättande av undersökning vid förundersökning.

Om utredningen av en gränstilldragelse avser klarläggandet av en omständighet som har samband med en persons rättigheter eller skyldigheter, gäller i fråga om hans ställning bestämmelserna om part vid förundersökning. Detsamma gäller i fråga om ställningen för en utlänning som reser in i landet. En part samt hans lagliga företrädare och ombud skall hålla sig till sanningen när de re-

dogör för den sak som undersöks och när de besvarar frågor. Den person som är föremål för undersökningen är skyldig att vara närvarande vid undersökningen högst 12 timmar åt gången.

En gränsbevakningsman har rätt att för en undersökning enligt denna paragraf inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde få tillträde till det område där den händelse som undersöks har inträffat samt att besikta föremål eller handlingar som kan vara av betydelse för undersökningen.

48 §

Behandling av personer som berövats sin frihet

Vid behandling av en person som en gränsbevakningsman med stöd av 17 § 2 mom. eller 18 § eller 43 § har gripit eller anhållit gäller vad som i 19 § lagen om rannsakningsfängelse (615/1974) föreskrivs angående behandling av den som är anhållen som misstänkt för brott eller av personer som i övrigt med stöd av lag har berövats sin frihet. Den gripnes rättigheter får begränsas endast i den mån syftet med gripandet det kräver.

En person som har gripits eller anhållits av en gränsbevakningsman med stöd av 18 § eller de bestämmelser som avses i 44 § 2 mom. skall utan dröjsmål överlämnas till polisen.

Om polisen på grund av övriga tjänsteuppgifter eller transportsträckans längd eller av någon annan orsak inte omedelbart kan ta emot en person som avses i 1 mom., får denne tillfälligt förvaras i gränsbevakningsväsendets utrymmen på gränsovergångsstället eller i den enhet inom gränsbevakningsväsendet som ligger närmast den plats där personen har gripits, dock högst 24 timmar efter gripandet.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

49 §

Tjänster och utnämning till militära tjänster

Inom gränsbevakningsväsendet kan finnas följande militära tjänster: officer, institutsof-

ficer, specialofficer, sjöbevakare och gränsbevakare. Inom gränsbevakningsväsendet kan därtill finnas civila tjänster.

Officerarna inom gränsbevakningsväsendet utnämns av republikens president i statsrådet eller vid föredragning av militära utnämningssärenden.

Militära utnämningssärenden inom gränsbevakningsväsendet föredras för republikens president av den minister till vars verksamhetsområde gränsbevakningsväsendet hör enligt reglementet för statsrådet.

50 §

Förflyttning av en tjänsteman och förordnande till en uppgift

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att övergå till en annan tjänst eller uppgift inom gränsbevakningsväsendet då detta är nödvändigt för att besätta en vakant tjänst eller uppgift enligt gränsbevakningsväsendets detaljerade sammansättning eller i övrigt för att tjänstgöringen skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Om förflyttning till en annan tjänst eller uppgift medför att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras, skall beslutet delges honom minst tre månader tidigare.

I ett beslut som gäller förflyttning till en annan tjänst eller uppgift och som medför att tjänstemannens tjänstgöringsort ändras får ändring sökas enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut om förflyttning skall likväl iakttas oberoende av om besvär anförs eller ej, om besvärsmyndigheten inte bestämmer annat. I ett annat beslut som gäller förflyttning till en annan tjänst eller uppgift eller som gäller förordnande av en tjänsteman till en uppgift får ändring inte sökas genom besvär.

51 §

Tillämpning av bestämmelserna om militära brott

De som vid gränsbevakningsväsendet tjänstgör i militära tjänster lyder under bestämmelserna om krigsmän i 45 kap. strafflagen (39/1889).

Under krigstid lyder även de som vid gränsbevakningsväsendet tjänstgör i uppgifter motsvarande uppgifterna i 2 § 1 mom. i

nämnda kapitel under bestämmelserna i 45 kap. strafflagen.

Närmare bestämmelser om förundersökning av militära brott och om gränsbevakningsväsendets disciplinära förmän enligt 12 § militära disciplinlagen, om givande av utlåtande enligt 31 § i samma lag och om verkställighet enligt 46 § i samma lag i fråga om militära disciplinärenden som behandlas inom gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning.

52 §

Lämnande av sådana uppgifter om nedsatt hälsa som ingår i journalhandlingarna för en person som tjänstgör i en militär tjänst eller som skall anställas i en militär tjänst

Om en läkare vid en granskning som gäller tjänsteduglighet, en hälsokontroll för anställning eller någon annan hälsokontroll konstaterar att en person som tjänstgör i en militär tjänst inom gränsbevakningsväsendet eller som skall anställas i en sådan tjänst har nedsatt hälsa i något avseende och att detta inverkar på hans tjänsteduglighetsklass, säkerheten i samband med tjänstgöringen eller förmågan att sköta tjänsteuppgifterna, skall läkaren, utan hinder av det som i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) och lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) bestäms om skyldigheten att hemlighålla uppgifter i journalhandlingar, utan dröjsmål tillstålla den gränsbevakningsmyndighet som saken gäller ett utlåtande om slutsatserna av hälsokontrollen. Här avsedd gränsbevakningsmyndighet är chefen för den enhet vid gränsbevakningsväsendet där den tjänsteman som utlåtandet gäller tjänstgör eller skall anställas. Om denna chef bestäms närmare genom förordning.

Läkaren skall på begäran av den undersökte upplysa honom om det utlåtande som han givit.

De gränsbevakningsmyndigheter som avses i 1 mom. får inte utan skriftligt tillstånd av personen i fråga för utomstående röja sådana uppgifter om hans hälsotillstånd som är sekretessbelagda och som de på grundval av sin ställning eller uppgift fått kännedom om.

53 §

Tjänstemännens anmälningsskyldighet och annan skyldighet att vidta åtgärder

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är skyldig att underrätta sin förman om en viktig omständighet som gäller gränsbevakningsväsendets uppgifter och som han fått kännedom om samt att även under sin fritid vid behov vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra ett allvarligt brott som hör till området för gränsbevakningsväsendets uppgifter eller för att påbörja efterspanings- eller räddningsåtgärder.

54 §

Tjänstemännens och övriga personers tystnadsplikt och förbud att utnyttja information

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet och den som sköter ett förtroendeuppdrag får inte röja innehåll som skall hållas hemligt i en handling eller information som, om den var antecknad i en handling, skall hållas hemlig och inte heller andra omständigheter som kommit till deras kännedom under deras verksamhet i gränsbevakningsväsendet och vilka enligt vad som bestäms i lag skall hållas hemliga. Information som omfattas av tystnadsplikten får inte heller röjas efter att verksamheten vid gränsbevakningsväsendet har upphört eller skötseln av uppdraget för gränsbevakningsväsendets räkning har avslutats.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller också den som med stöd av värnpliktslagen eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller såsom praktikant eller i övrigt är verksam inom gränsbevakningsväsendet eller som verkar på uppdrag av gränsbevakningsväsendet eller som är anställd hos den som sköter ett uppdrag eller som med stöd av lag eller tillstånd som utfärdats med stöd av lag har erhållit information som skall hållas hemlig, om inte annat följer av lag eller med stöd av lag utfärdat tillstånd. En part samt hans företrädare eller biträde får inte för en utomstående röja sådan information om någon som skall hållas hemlig.

En person som avses i 1 och 2 mom. får inte för sin egen eller någon annans vinning eller till skada för någon använda information som skall hållas hemlig. En part samt

hans företrädare eller biträde får likväl använda informationen vid behandlingen av den sak på vilken rätten att erhålla informationen grundar sig.

55 §

Tjänstemännens rätt att förtiga uppgifter

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet är inte såsom vittne eller när han annars hörs skyldig att röja identiteten av en person av vilken han i sitt anställningsförhållande har fått uppgifter som denne har lämnat konfidentiellt, och inte heller taktiska eller tekniska metoder som skall hemlighållas.

När särskilt vägande skäl föreligger, kan en domstol dock förordna att i 1 mom. nämnda omständigheter skall röjas, om en allmän åklagare utför åtal för ett brott på vilket kan följa fängelse i sex år eller strängare straff. Domstolen får inte ens då förordna att den persons identitet som lämnat uppgifterna skall röjas, om detta uppenbart skulle medföra allvarlig fara för hans eller honom närstående personers säkerhet.

56 §

Värnpliktiga och personer som fullgör frivillig militärtjänst

Värnpliktiga kan förordnas att få utbildning vid gränsbevakningsväsendet. Detsamma gäller för dem som antagits till sådan militärtjänst som avses i lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor. I fråga om ovan nämnda personers tjänstgöring iaktas i tillämpliga delar vad som bestäms om tjänstgöring inom försvarsmakten i fråga om värnpliktiga och kvinnor som antagits till frivillig militärtjänst.

Ovan i 1 mom. avsedda värnpliktiga och personer som antagits till frivillig militärtjänst kan vid behov anlitas för att stöda gränsbevakningsväsendets verksamhet.

57 §

Handräckning av gränsbevakningsväsendet

Gränsbevakningsväsendet skall lämna statens andra myndigheter handräckning enligt vad därom särskilt bestäms i lag. Gränsbevakningsväsendet kan dessutom på begäran inom sitt bevakningsområde lämna andra

myndigheter handräckning för fullgörande av en lagstadgad tillsynsskyldighet.

För handräckning enligt 1 mom. förutsätts det att den myndighet som begär handräckningen hindras i sin tjänsteutövning och att myndigheten inte kan få handräckning av polisen för att undanröja hindret eller att myndigheten inte annars kan få tillgång till sådant särskilt transport- eller övervakningsmaterial som endast finns hos gränsbevakningsväsendet eller andra särskilda apparater som den myndighet som begär handräckning behöver för sin uppgift.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. skall gränsbevakningsväsendet lämna handräckning utanför sitt bevakningsområde

1) till räddningsmyndigheter genom att tillhandahålla utrustning, personalresurser och särskilda sakkunnigtjänster som behövs för räddningsverksamheten, om detta är nödvändigt med hänsyn till olyckans omfattning eller speciella natur, och

2) till polisen, om en enskild tjänsteuppgift som skall skötas av polisen förutsätter användning av sådan utrustning, sådana personalresurser eller sådan särskild sakkunskap som gränsbevakningsväsendet har och som polisen annars inte har tillgång till. Om en gränsbevakningsmans befogenheter vid handräckning till polisen gäller 46 § polislagen.

Av särskilda skäl kan gränsbevakningsväsendet lämna också annan handräckning utanför sitt bevakningsområde på det sätt som bestäms genom förordning.

58 §

Handräckning till gränsbevakningsväsendet

En myndighet skall lämna gränsbevakningsväsendet sådan handräckning som behövs för ett gränsbevakningsuppdrag och som myndigheten är behörig att lämna. Beslut om att handräckning skall begäras fattas av en officer med minst majors grad.

59 §

Befogenheter för den som bistår en gränsbevakningsman

Den som på begäran av en gränsbevakningsman eller med dennes samtycke bistår gränsbevakningsmannen i ett tjänsteuppdrag, har därvid rätt att enligt gränsbevaknings-

mannens anvisningar utöva sådana befogenheter som en gränsbevakningsman har och som denne inom ramen för sin behörighet anvisar. I fråga om rätten att använda maktmedel gäller dock 24 § 3 mom.

60 §

Gränsbevakningsväsendets sjöfart

Med beaktande av gränsbevakningsväsendets åligganden idkar gränsbevakningsväsendet sjöfart för statens behov. Härvid iakttas lagstiftningen om sjöfart så som bestäms i 1 kap. 9 § sjölagen (674/1994).

Utän hinder av bestämmelserna i 16 kap. sjölagen har gränsbevakningsväsendet rätt att avstå från bärgarlön till följd av sjöräddningsuppgifter som har utförts av gränsbevakningsväsendets fartyg såväl för gränsbevakningsväsendets del som för sådana tjänstemän, värnpliktiga och personer i frivillig militärtjänst som tjänstgör på gränsbevakningsväsendets fartyg.

Genom förordning bestäms om de grunder enligt vilka bärgarlönen skall fördelas när gränsbevakningsväsendets fartyg har utfört bärgningen, om man inte har avstått från bärgarlön.

61 §

Gränsbevakningsväsendets luftfart

För gränsbevakningsväsendets åligganden enligt denna lag eller någon annan lag idkar gränsbevakningsväsendet sådan luftfart utslutande för statsändamål som avses i 4 § 1 mom. luftfartslagen (281/1995). Utan hinder av bestämmelserna i luftfartslagen kan gränsbevakningsväsendets luftfartyg såsom statens egendom lämnas oförsäkrade, varvid staten ansvarar för en skada som i övrigt skall ersättas av en försäkring som avses i 68 och 69 § luftfartslagen. Vad som ovan bestäms om statens ersättningsansvar gäller också andra än gränsbevakningsväsendets luftfartyg, om de när skadan inträffar är i gränsbevakningsväsendets bruk.

Om iakttagande vid gränsbevakningsväsendets luftfart av de trafikregler för luftfart som Luftfartsverket utfärdar samt de föreskrifter som Luftfartsverket meddelar bestäms i 4 § luftfartslagen. I det syfte som avses i 4 § 3 mom. luftfartslagen får gränsbevakningsväsendet vid sin luftfart avvika

från ovan avsedda trafikregler och andra föreskrifter på det sätt som chefen för gränsbevakningsväsendet bestämmer om det avvikande förfarandet. Det avvikande förfarandet skall planeras och genomföras så att flygsäkerheten inte äventyras genom avvikelserna. Innan föreskrifterna utfärdas skall gränsbevakningsväsendet överenskomma med Luftfartsverket om det avvikande förfarandet.

Om utförandet av ett uppdrag som avses i 2 mom. nödvändigtvis kräver att ett luftfartyg som används av gränsbevakningsväsendet tillfälligt landar eller startar från någon annan flygplats än en sådan som avses i 39 § luftfartslagen, har gränsbevakningsväsendet utan hinder av luftfartslagens bestämmelser rätt till detta, om flygsäkerheten inte äventyras.

62 §

Avgifter för gränsbevakningsväsendets prestationer

För handräckning som gränsbevakningsväsendet lämnar andra myndigheter kan upp bäras en avgift till ett lägre belopp än prestationens självkostnadsvärde enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) eller avstås från att upp bära avgift, om handräckning lämnas i samband med gränsbevakningsväsendets egen uppgift.

Om ordnandet av gränsbevakningsväsendets uppgifter kräver det, kan bostadslägenheter som är i gränsbevakningsväsendets besittning utan hinder av bestämmelserna i lagen om grunderna för avgifter till staten hyras ut som bostäder till gränsbevakningsväsendets tjänstemän mot ett vederlag som är mindre än hyresvederlaget enligt företagsekonomiska grunder i den ordning som ministeriet enligt 1 § 1 mom. bestämmer.

Utan hinder av bestämmelserna i lagen om grunderna för avgifter till staten har gränsbevakningsväsendet rätt att avstå från att upp bära avgift för en sjuktransport enligt 6 § 3 mom., om upp bärandet av avgiften i enskilda fall skulle vara oskäligt.

63 §

Person- och egendomsskada

En tjänsteman inom gränsbevakningsväsendet skall utan dröjsmål göra anmälan hos

sin förman om en person- eller egendomsskada som uppstått vid utförandet av ett tjänsteuppdrag, om skadan inte är att anses såsom ringa. En undersökning av saken skall göras vid behov eller på begäran av den skadelidande eller den som vidtagit tjänsteåtgärden. Undersökningen görs av polisen, om det inte är fråga om ett skadeärende som skall handläggas såsom ett militärt rättegångsärende.

Den som skadats i samband med en åtgärd enligt 1 mom. skall utan dröjsmål ges vård och vid behov beredas läkarhjälp. Om någon meddelar att han har skadats genom en åtgärd av en gränsbevakningsman, skall han så snart som möjligt ges möjlighet att bli undersökt av en läkare, eller om detta inte genast är möjligt, av en ojävig person.

Kostnaderna för åtgärder enligt 2 mom. skall betalas i förskott av statens medel.

64 §

Ersättning för skada och olägenhet

Staben för gränsbevakningsväsendet beviljar och betalar ersättning för skada och olägenhet enligt 14 och 62 § i denna lag.

Ansökan om ersättning skall lämnas skriftligen till staben för gränsbevakningsväsendet om möjligt inom sex månader från det att den som lidit skada eller olägenhet fick kännedom om skadan eller olägenheten.

65 §

Internationellt samarbete

För att utföra en uppgift enligt 4 § har en gränsbevakningsman i syfte att gripa en person som inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde har ertappats på bar gärning vid begående av brott rätt att fortsätta en påbörjad förföljelse över Finlands landgräns in på en främmande stats territorium enligt vad om rätten att fortsätta förföljelse på en främmande stats territorium har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Finland.

Vid förföljelse på en främmande stats territorium har en gränsbevakningsman en sådan behörighet som har avtalats i en överenskommelse enligt 1 mom. Om en gränsbevakningsmans skyldigheter i tjänsten och om de förmåner som har samband med hans ställning som tjänsteman under förföljelsen

och under observation enligt 27 § 3 mom. på en främmande stats territorium gäller i tillämpliga delar samma bestämmelser och föreskrifter som beträffande tjänsteåligganden som utförs i Finland.

Det ministerium som avses i 1 § 1 mom. kan i frågor som inte hör till området för lagstiftningen eller som inte annars kräver riksdagens samtycke eller åtgärder av republikens president sluta normala samarbetsavtal inom gränsbevakningsväsendets uppgiftsområde med de myndigheter som svarar för gränsövervakning och gränskontroll i de stater som gränsar till Finlands gränser och även i de övriga Östersjöländerna.

66 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen

1) vägrar lämna en gränsbevakningsman personuppgifter som avses i 17 § 1 mom.,

2) underlåter att följa ett tydligt tecken eller en befallning som en gränsbevakningsman enligt 15 § 1 mom. eller 16 § 1 mom. ger för att reglera trafiken eller stoppa ett fordon, eller

3) underlåter att följa ett påbud eller förbud som en gränsbevakningsman enligt 15 § 2 mom. ger för att avspärra eller utrymma ett ställe eller område

skall, om inte för brottet i någon annan lag föreskrivs strängare straff, för *tredska mot gränsbevakningsman* dömas till böter eller fängelse i högst tre månader.

67 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning bestäms om

Helsingfors den 12 mars 1999

1) gränsbevakningsväsendets närmare sammansättning samt om uppgifterna för staben för gränsbevakningsväsendet och gränsbevakningssektionerna, sjöbevakningssektionerna samt andra enheter inom gränsbevakningsväsendet,

2) rätten att ordna gratis sjukvård för gränsbevakningsväsendets tjänstemän,

3) militära grader och befordran till dem,

4) arrangemangen i fråga om den utbildning som ges vid gränsbevakningsväsendet, förfarandet vid elevurvalet, läroämnen, examensfordringar, bedömningsförfarandet samt om avbrytande av studierna beträffande tjänstemän som deltar i utbildningen, samt

5) gränsbevakningsväsendets uniform, tjänstetecken, emblem, övrig utrustning samt om gränsbevakningsväsendets förtjänstkors och förtjänstmedalj.

Det ministerium som avses i 1 § 1 mom. kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid behandling av dem som gripits, förvaring av egendom som omhändertagits, stoppande av fordon och användning av maktmedel samt om hjälpmedel som används när maktmedel används och lämnande av handräckning.

68 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 21 mars 1999.

Genom denna lag upphävs lagen den 10 januari 1975 om gränsbevakningsväsendet (5/1975) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Minister *Jouni Backman*

Nr 321

Förordning om gränsbevakningsväsendet

Given i Helsingfors den 12 mars 1999

På föredragning av inrikesministern föreskrivs med stöd av lagen den 12 mars 1999 om gränsbevakningsväsendet (320/1999):

1 kap.

Gränsbevakningsväsendets uppgifter, sammansättning och ledningsförhållanden

1 §

Gränsbevakningsväsendets uppgifter

Om gränsbevakningsväsendets gränsbevakningsuppgifter, tulluppgifter, räddnings- och biståndsuppgifter, polisuppgifter samt uppgifter vid övervakning av efterlevnaden av vissa bestämmelser inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde samt skyldighet att lämna handräckning till räddningsmyndigheter och polis samt om uppgifter med anknytning till det militära försvaret och om övriga uppgifter bestäms i lag.

Gränsbevakningsväsendet skall ytterligare

1) sköta säkerhetskontrollerna av passagerare i internationell flygtrafik på de gränsövergångsställen för flygtrafiken som övervakas av gränsbevakningsväsendet och i fråga om vilka staben för gränsbevakningsväsendet och Luftfartsverket avtalar om saken, och

2) på begäran utanför gränsbevakningsväsendets bevakningsområde lämna andra myndigheter sådan handräckning som kan lämnas utan de befogenheter enligt 14—27 § lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999) som är i kraft endast inom gränsbevakningsväsendets bevakningsområde.

2 §

Chefen för gränsbevakningsväsendet

Chefen för gränsbevakningsväsendet leder gränsbevakningsväsendet och biträder i ärenden som hör till gränsbevakningsväsendets verksamhetsområde ministern i det mini-

sterium som avses i 1 § 1 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet, nedan vederbörande ministerium.

Om inte något annat bestäms, har chefen för gränsbevakningsväsendet rätt att avgöra andra än principiellt viktiga och omfattande ärenden som gäller gränsbevakningsväsendet och dess verksamhetsområde och om vilka beslut skall fattas vid vederbörande ministerium.

3 §

Gränsbevakningsväsendets sammansättning

Till gränsbevakningsväsendet hör under chefen för gränsbevakningsväsendet följande förvaltningsenheter

- 1) staben för gränsbevakningsväsendet,
- 2) Sydöstra Finlands gränsbevakningssektion,
- 3) Nordkarelen gränsbevakningssektion,
- 4) Kajanalands gränsbevakningssektion,
- 5) Lapplands gränsbevakningssektion,
- 6) Finska vikens sjöbevakningssektion,
- 7) Skärgårdshavets sjöbevakningssektion,
- 8) Bottniska vikens sjöbevakningssektion,
- 9) bevakningsflygdivisionen samt
- 10) gräns- och sjöbevakningsskolan.

Gränsbevakningssektionerna, sjöbevakningssektionerna, bevakningsflygdivisionen samt gräns- och sjöbevakningsskolan verkar under staben för gränsbevakningsväsendet.

Till staben för gränsbevakningsväsendet hör biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, en administrativ avdelning, en personalavdelning, en gräns- och sjöavdelning samt en teknisk avdelning. Chefen för gränsbevakningsväsendet bestämmer om den närmare sammansättningen för staben för gränsbevakningsväsendet och för övriga förvaltningsenheter inom gränsbevakningsväsendet.

4 §

Staben för gränsbevakningsväsendet

Staben för gränsbevakningsväsendet sköter de administrativa och militära uppgifter som ankommer på den i egenskap av avdelning vid vederbörande ministerium och i dess egenskap av ledningsstab för gränsbevakningsväsendet.

Staben för gränsbevakningsväsendet kärar och svarar på statens vägnar samt bevakar vid domstolar och inför andra myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som berör gränsbevakningsväsendet.

Staben för gränsbevakningsväsendet behandlar och avgör de ärenden som skall avgöras vid vederbörande ministerium och som gäller tillstånd som avses i 4 a § lagen om gränzon (403/1947), 3 § 2 mom. utlänningslagen (378/1991), 11 § 1 mom. passlagen (642/1986) och i 4 § förordningen om flygfotografering av vissa områden och objekt (858/1993) samt ärenden som gäller handräckning som lämnas utanför gränsbevakningsväsendets bevakningsområde.

5 §

Biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet

Biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet leder staben för gränsbevakningsväsendet och är vid förhinder för chefen för gränsbevakningsväsendet dennes ställföreträdare. Biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet är samtidigt avdelningschef vid vederbörande ministerium.

Biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet avgör de militära kommandomål samt på föredragning de förvaltningsärenden som skall behandlas vid staben för gränsbevakningsväsendet, om det inte bestäms eller med stöd av denna förordning föreskrivs att ärendet skall avgöras av någon annan tjänsteman.

Biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet kan i enskilda fall överta avgörandet av ett ärende som enligt förordning eller vad som föreskrivs med stöd av denna förordning skall avgöras av staben för gränsbevakningsväsendet eller av en tjänsteman vid staben.

6 §

Behörighet för vissa tjänstemän vid staben för gränsbevakningsväsendet

Chefen och byråchefen vid administrativa avdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet har rätt att i ärenden som avses i 4 § 2 mom. utan särskilt förordnande bevaka statens rätt och fördel i domstolar och inför andra myndigheter samt vid förrättningar samt att i dessa ärenden företräda gränsbevakningsväsendet.

Den tjänsteman som har förordnats till uppgiften som avdelningschef för gräns- och sjöavdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet har rätt att avgöra ärenden som avses i 4 § 3 mom. och som gäller personers inresa eller utresa via något annat ställe än ett gränsövergångsställe som är öppet.

7 §

Sjöbevakningssektionerna, gränsbevakningssektionerna, bevakningsflygdivisionen samt gräns- och sjöbevakningsskolan

Kommendören för en sjöbevakningssektion och sjöbevakningssektionen, kommendören för en gränsbevakningssektion och gränsbevakningssektionen samt kommendören för bevakningsflygdivisionen och bevakningsflygdivisionen sköter de uppgifter som ankommer på gränsbevakningsväsendet enligt vad chefen för gränsbevakningsväsendet och staben för gränsbevakningsväsendet bestämmer.

Gräns- och sjöbevakningsskolan sköter utbildningen inom gränsbevakningsväsendet. Vid gräns- och sjöbevakningsskolan ges undervisning på både finska och svenska språket.

8 §

Uppgifter och arbetsordning för en förvaltningsenhet

Närmare föreskrifter om förvaltningsenheternas uppgifter samt om behandling och avgörande av militära kommandomål och förvaltningsärenden ges av chefen för gränsbevakningsväsendet.

Chefen för gränsbevakningsväsendet fast-

ställer arbetsordningen för staben för gränsbevakningsväsendet samt instruktionen för gräns- och sjöbevakningsskolan.

Staben för gränsbevakningsväsendet fastställer arbetsordningen för övriga förvaltningsenheter.

2 kap.

Bestämmelser om utbildning

9 §

Utbildning av officerare och institutofficerare

Officersexamen och generalstabsofficersexamen avläggs vid försvarsmakten. Undervisning för dessa examina kan även ges vid gräns- och sjöbevakningsskolan.

Institutofficersexamen vid gränsbevakningsväsendet avläggs vid gräns- och sjöbevakningsskolan. Undervisning för denna examen kan också ges någon annanstans än vid gräns- och sjöbevakningsskolan.

10 §

Utbildning som ges vid gräns- och sjöbevakningsskolan

Vid gräns- och sjöbevakningsskolan

1) genomgås en sådan grundkurs som är behörighetsvillkor för tjänst som sjöbevakare och gränsbevakare samt en sådan fortsättningskurs som är behörighetsvillkor för tjänst som översjöbevakare och övergränsbevakare,

2) avläggs en sådan institutofficersexamen som är behörighetsvillkor för institutofficerstjänst vid gränsbevakningsväsendet samt ges vidareutbildning som krävs för en sådan tjänst,

3) ges undervisning för officers- och generalstabsofficersexamen samt vidareutbildning som är behörighetsvillkor för officerstjänst,

4) genomgås en gränsbevakningskurs, samt

5) ges gränsbevakningsväsendets personal fortbildning och specialutbildning som krävs för gränsbevakningsväsendets verksamhet samt genomgås en ledningskurs för sjöräddningsverksamheten. Sådan utbildning kan också ges personer som inte är anställda vid gränsbevakningsväsendet.

Vid gräns- och sjöbevakningsskolan ges

utbildning till de värnpliktiga som tjänstgör inom gränsbevakningsväsendet och de som antagits till frivillig militärtjänst inom gränsbevakningsväsendet.

Undervisning inom en kurs som avläggs vid gräns- och sjöbevakningsskolan kan också ges någon annanstans än vid gräns- och sjöbevakningsskolan.

11 §

Elevurvalet och studier vid gräns- och sjöbevakningsskolan

Som elev till grundkursen för gränsbevakare kan antas en person som

1) har fått minst reservunderofficersutbildning,

2) har avlagt studentexamen eller fullgjort gymnasiets lärokurs eller som har avlagt yrkesexamen på minst skolnivå,

3) har fått körrätt för fordon av minst klass B,

4) med avseende på sina levnadsvanor, sitt hälsotillstånd, sin fysiska kondition och sina personliga egenskaper som han visat i gränsbevakningsväsendets tjänst är lämplig som gränsbevakningsman, samt

5) godkänts i ifrågavarande urvalsprov.

Som elev kan antas

1) till fortsättningskurs för gränsbevakare och sjöbevakare en tjänsteman som har utnämnts till tjänst som äldre sjöbevakare eller äldre gränsbevakare och som har godkänts i ifrågavarande urvalsprov,

2) för grundexamen för institutofficer en tjänsteman som tjänstgör som sjöbevakare eller gränsbevakare, som uppfyller kraven enligt 1 mom. 1—4 punkten och som dessutom minst har genomgått del 1 av grundkursen för gränsbevakare och som har godkänts i ifrågavarande urvalsprov, och

3) till vidareutbildning för institutofficerare en institutofficer vid gränsbevakningsväsendet som har godkänts i ifrågavarande urvalsprov.

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet studerar vid gräns- och sjöbevakningsskolan såsom tjänsteåliggande. Den som söker inträde till utbildning på basis av urvalsprov skall avge en skriftlig tjänstgöringsförbindelse att han, om han antas till elev, kommer att tjänstgöra vid gränsbevakningsväsendet under en av chefen för gränsbevakningsväsendet fastställd minimitid, räknat från den dag han genomgått kursen.

Om personen i fråga under den tid tjänstgöringsförbindelsen gäller säger upp sig eller blir uppsagd av någon annan orsak än sjukdom, skall han ersätta de kostnader som hans studier åsamkat staten enligt vad vederbörande ministerium närmare bestämmer.

12 §

Läroämnena samt kurs- och examensfordringar

I utbildning enligt 10 § 1 mom. 1—4 punkten vid gräns- och sjöbevakningsskolan skall ingå åtminstone följande läroämnena: förvaltning, gränsövervakning, gränskontroll, tullövervakning, räddnings- och biståndsverksamhet, militärt försvar, grunderna för polisverksamheten samt fysisk fostran.

För att genomgå grundkurs för gränsbevakare och sjöbevakare skall en elev visa att han besitter de kunskaper och färdigheter som anges i målen för grundkursen och som förutsätts i instruktionen för gräns- och sjöbevakningsskolan i de läroämnena som nämns i 1 mom. Dessutom skall eleven avlägga ett prov i förståelse av det andra inhemska språket och en grundkurs i ett främmande språk. En elev som tjänstgör vid en sjöbevakningssektion skall ytterligare genomgå en kurs i sjöfart och sjömanskunskap. En elev som tjänstgör vid bevakningsflygdivisionen skall därtill uppnå sådana färdigheter att han kan ges i luftfartslagen (281/1995) avsett certifikat.

För institutofficersexamen skall en elev visa att han besitter de kunskaper och färdigheter som anges i målen för institutofficersexamen och som förutsätts i instruktionen för gräns- och sjöbevakningsskolan i de läroämnena som nämns i 1 mom. och dessutom i ledarskap, taktik, pedagogik och didaktik och krigsteknik samt genomgå kurs i åtminstone modersmålet, det andra inhemska språket och ett främmande språk. En elev som tjänstgör vid en sjöbevakningssektion skall ytterligare genomgå en kurs i sjöfart och sjömanskunskap samt i ledning av sjöräddningsverksamhet. En elev som utbildas för uppgiften som pilot på ett av bevakningsflygdivisionens luftfartyg eller för uppgiften att underhålla ett sådant luftfartyg skall uppnå sådana färdigheter att han kan ges i luftfartslagen (281/1995) avsett certifikat.

Läroämnena i undervisning som leder till

officersexamen och generalstabsofficersexamen och i vidareutbildning för officerare samt i gränsbevakningskurs för specialofficerare är de läroämnena som nämns i 1 mom. och dessutom sjöräddningsverksamhet, i vilka en elev skall uppnå de kunskaper och färdigheter som förutsätts i instruktionen för gräns- och sjöbevakningsskolan och som ett framgångsrikt ledande av gränsbevakningsväsendets uppgifter kräver.

13 §

Bedömningsförfarandet

Elevernas studieprestationer bedöms enligt bedömningsgrunder som är specificerade i instruktionen för gräns- och sjöbevakningsskolan.

En elev har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på honom.

14 §

Avbrytande av studierna

En elevs studier kan avbrytas på grund av sjukdom eller otillräckliga framsteg eller av andra giltiga skäl.

Innan studierna avbryts skall eleven höras. Eleven skall meddelas orsaken till avbrytandet av studierna.

Andra elever än gränsbevakningsväsendets tjänstemän kan av giltiga skäl enligt 1 mom. relegeras från gräns- och sjöbevakningsskolan. I fråga om studier som bedrivs av värnpliktiga och de som antagits till frivillig militärtjänst iaktas vad som särskilt bestäms om dem.

3 kap.

Bestämmelser om tjänster och tjänstemän

15 §

Tjänster och tjänsteförhållande

Om inrättande, ändring och indragning av tjänsterna som generalmajor samt motsvarande och högre officerstjänster bestäms särskilt.

Chefen för gränsbevakningsväsendet beslutar om inrättande, ändring och indragning av andra tjänster vid gränsbevakningsväsendet än de som avses i 1 mom. samt om pla-

ceringen av tjänster inom förvaltningsenheterna, med undantag av de tjänster som avses i 6 § 1 mom.

Chefen för gränsbevakningsväsendet bestämmer om de förutsättningar under vilka en person kan utnämnas till tjänsteman i ett tjänsteförhållande för viss tid vid gränsbevakningsväsendet.

16 §

Allmänna behörighetsvillkor

Av den som utnämns till en tjänst vid gränsbevakningsväsendet krävs att han är finsk medborgare och att han uppfyller de allmänna behörighetsvillkor för statstjänst som anges i 6 och 8 § statstjänstemannalagen (750/1994). Dessutom skall han ha oklanderliga levnadsvanor och vara pålitlig.

Av en person som utnämns till en militär tjänst krävs dessutom att han har fullgjort sin värnplikt i vapentjänst i aktiv trupp samt att han till sin hälsa och fysiska kondition är lämplig för tjänsten.

Vad som bestäms ovan i 2 mom. gäller inte den som med stöd av 12 § 1 mom. självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har rätt att i stället för att fullgöra värnplikt tjänstgöra på motsvarande sätt vid lots- och fyrinrättningen eller inom annan civilförvaltning.

17 §

Behörighetsvillkor för officerstjänst

Särskilt behörighetsvillkor för löjtnants- och premiärlöjtnantstjänst är officersexamen. För andra officerstjänster fordras dessutom att den som utnämns till tjänsten har tillräcklig praktisk erfarenhet av tjänstgöring i närmast lägre officerstjänst.

För tjänst som överstelöjtnant och kommandör samt major och kommandörkapten fordras förutom officersexamen en av chefen för gränsbevakningsväsendet föreskriven vidareutbildning.

För tjänst som överste och kommodor fordras förutom officersexamen en examen för generalstabsofficer och erfarenhet av tjänstgöring vid minst två förvaltningsenheter inom gränsbevakningsväsendet. För tjänst som chef och biträdande chef för gränsbevakningsväsendet samt generalmajor och konte-

ramiral fordras förutom vad som föreskrivs ovan i praktiken visad god ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap i en uppgift som chef för en förvaltningsenhet inom gränsbevakningsväsendet eller som avdelningschef vid staben för gränsbevakningsväsendet.

18 §

Behörighetsvillkor för specialofficerstjänst

Särskilda behörighetsvillkor för specialofficerstjänst är

1) för tjänst som luftfarkostbefälhavare i luftfartslagen nämnt certifikat givet eller accepterat av Luftfartsverket och tillräcklig erfarenhet på området samt minst reservunderofficersutbildning,

2) för tjänst som militärövertekniker och militärtekniker tekniker- eller datanomexamen eller av gränsbevakningsväsendet eller försvarsmakten meddelad inspektörs, tekniker- eller telekommunikationsutbildning och minst reservunderofficersutbildning, och

3) för tjänst som militäringenjör diplomingenjör- eller ingenjörsexamen och reservofficersutbildning.

19 §

Behörighetsvillkor för institutofficerstjänst

Särskilda behörighetsvillkor för institutofficerstjänst är

1) för tjänst som yngre institutofficer vid gräns- och sjöbevakningsskolan eller försvarsmakten avlagd institutofficersexamen, och

2) för tjänst som äldre institutofficer dessutom av chefen för gränsbevakningsväsendet föreskriven vidareutbildning och tillräcklig praktisk erfarenhet av tjänstgöring i tjänst som yngre institutofficer.

20 §

Behörighetsvillkor för sjöbevakartjänst och gränsbevakartjänst

Särskilda behörighetsvillkor för sjöbevakartjänst och gränsbevakartjänst är

1) för tjänst som yngre sjöbevakare och yngre gränsbevakare att personen har genomgått del 1 av den grundkurs som avses i 10 § 1 mom. 1 punkten,

2) för tjänst som äldre sjöbevakare och

äldre gränsbevakare dessutom att personen har genomgått del 2 av den grundkurs som avses i 10 § 1 mom. 1 punkten samt tillräcklig praktisk erfarenhet av tjänstgöring i tjänst som yngre sjöbevakare eller yngre gränsbevakare samt

3) för tjänst som översjöbevakare och övergränsbevakare tillräcklig praktisk erfarenhet av tjänstgöring i tjänst som nämns i 1 eller 2 punkten och dessutom genomgången fortsättningskurs som avses i 10 § 1 mom. 1 punkten eller annan av chefen för gränsbevakningsväsendet föreskriven utbildning.

Med avvikelse från vad som i 1 mom. 1 punkten bestäms om behörighetsvillkoren krävs inte av den som utnämns till en militär tjänst för viss tid som yngre gränsbevakare att personen har genomgått del 1 av grundkursen för gränsbevakare.

21 §

Behörighetsvillkor för civila tjänster

Särskilda behörighetsvillkor för civila tjänster är

1) för tjänsten som chef för administrativa avdelningen juris kandidatexamen, god förtrogenhet med administrativa uppgifter samt i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap,

2) för byråchefstjänsten vid administrativa avdelningen juris kandidatexamen och god förtrogenhet med administrativa uppgifter,

3) för tjänst som upphandlingschef och överinspektör juris kandidatexamen,

4) för ingenjörstjänst diplomingenjörs- eller ingenjörsexamen,

5) för tjänst som flygteknisk chef diplomingenjörsexamen och förtrogenhet med flygplanskonstruktionsteknik,

6) för ekonomichefstjänst för tjänsten lämplig högskoleexamen,

7) för överingenjörstjänst diplomingenjörs-examen och förtrogenhet med skeppsteknik samt

8) för överläkartjänst i 4 § 2 mom. lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) avsedd rätt att såsom legitimerad yrkesutbildad person självständigt vara verksam som allmänläkare samt förtrogenhet med militärhälsovård.

Särskilda behörighetsvillkor för andra civila tjänster är sådan skicklighet och förmåga som skötseln av de till tjänsten hörande uppgifterna kräver.

22 §

Besättande av tjänster

Tjänsterna vid gränsbevakningsväsendet besätts utan att de förklaras lediga.

Beslut om att en tjänst skall lämnas obesatt fattas av den utnämmande myndigheten. Beslut om att en tjänst som avses i 15 § 1 mom. skall lämnas obesatt fattas likväl av vederbörande minister. Beslut om att en annan officerstjänst och en tjänst som avses i 6 § 1 mom. skall lämnas obesatt fattas av chefen för gränsbevakningsväsendet.

23 §

Utnämning till tjänst

Chefen för gränsbevakningsväsendet, biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, generalmajor och konteramiral utnämns av republikens president på framställning av statsrådet.

Till övriga officerstjänster vid gränsbevakningsväsendet utnämns tjänstemännen av republikens president på föredragning av vederbörande minister vid föredragning av militära utnämningssärenden.

Till övriga tjänster vid gränsbevakningsväsendet utnämns

1) avdelningschefen och byråchefen vid administrativa avdelningen av republikens president på framställning av statsrådet,

2) upphandlingschefen, ekonomichefen, överingenjören, överläkaren och överinspektören av chefen för gränsbevakningsväsendet samt

3) övriga tjänstemän till tjänst vid en förvaltningsenhet av chefen för respektive förvaltningsenhet.

24 §

Förordnande till uppgift

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet förordnas till sin uppgift av den utnämmande myndigheten.

En överste och kommodor förordnas till sina uppgifter av chefen för gränsbevakningsväsendet. En överstelöjtnant, kommandör, major och kommandörkapten förordnas av chefen för gränsbevakningsväsendet till uppgiften som avdelningschef och biträdande avdelningschef vid staben för gränsbe-

vakningsväsendet, till uppgiften som kommandör och biträdande kommandör för en sjöbevakningssektion och gränsbevakningssektion samt bevakningsflygdivisionen samt till uppgiften som chef och biträdande chef för skolan.

Chefen för en förvaltningsenhet förordnar en kapten, kaptenlöjtnant, premiärlöjtnant och löjtnant till uppgift vid förvaltningsenheten samt en överstelöjtnant, kommandör, major och kommandörkapten till någon annan än en i 2 mom. avsedd uppgift.

25 §

Förflyttning av en tjänsteman

Beslut om förflyttning av en tjänsteman till någon annan tjänst eller uppgift inom gränsbevakningsväsendet fattas av den myndighet som enligt 24 § förordnar tjänstemannen till hans uppgift.

Beslut om förflyttning av en tjänsteman från en förvaltningsenhet till en annan fattas av chefen för gränsbevakningsväsendet med undantag för tjänstemän som avses i 23 § 1 mom. och 3 mom. 1 punkten.

Vid förflyttning av en tjänsteman till någon annan tjänst vid ett ämbetsverk utanför gränsbevakningsväsendet eller för tjänstgöring hos någon annan arbetsgivare än staten samt vid ställande av en tjänsteman till statsrådets disposition tillämpas vad som bestäms i 41 och 42 §§ statstjänstemannaförordningen (971/1994).

26 §

Beviljande av tjänstledighet

När beslut fattas om beviljande av tjänstledighet för chefen och biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet tillämpas 21 § 2 mom. statstjänstemannaförordningen.

Chefen för gränsbevakningsväsendet bestämmer om beviljande av annan än i 1 mom. avsedd tjänstledighet.

27 §

Permittering av en tjänsteman och utbildning av tjänsteförhållandet till ett tjänsteförhållande på deltid

Chefen för gränsbevakningsväsendet beslutar om permittering av en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet och om utbildning av ett tjänsteförhållande till tjänsteför-

hållande på deltid. Vederbörande ministerium fattar beslut i ett sådant ärende i fråga om chefen för gränsbevakningsväsendet.

28 §

Uppsägning samt upplösning av ett tjänsteförhållande

Beslut om att en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet sägs upp med stöd av 25 eller 26 § statstjänstemannalagen och att ett tjänsteförhållande upplöses skall fattas av den utnämmande myndigheten. Om en myndighet som lyder under staben för gränsbevakningsväsendet beslutar om uppsägning eller om upplösning av ett tjänsteförhållande, skall ett utlåtande i ärendet inhämtas hos staben för gränsbevakningsväsendet innan något beslut fattas.

Beslut om att en tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet sägs upp med stöd av 27 § statstjänstemannalagen fattas av chefen för gränsbevakningsväsendet. Beslut om uppsägning av de tjänstemän som avses i 6 § 1 mom. samt 15 § 1 mom., fattas dock av den utnämmande myndigheten.

29 §

Avgångsålder

Avgångsåldern för en tjänsteman i militär tjänst är

- 1) 63 år för chefen för gränsbevakningsväsendet,
- 2) 60 år för biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, generalmajor, konteramiral, överste och kommandör,
- 3) 55 år för andra officerare än de som avses ovan i 1 och 2 punkten samt för institutofficerare, militäringenjör, militärövertekniker och militärtekniker,
- 4) 55 år för sjöbevakare och gränsbevakare samt
- 5) 50 år för luftfarkostbefälhavare.

Avgångsåldern för en tjänsteman i civil tjänst är 65 år.

30 §

Gränsbevakningsman

Gränsbevakningsmän enligt 2 § 8 punkten lagen om gränsbevakningsväsendet är

- 1) av de tjänstemän som tjänstgör i gränsbevakningsväsendets tjänster som officer,

specialofficer och institutofficer de som erhållit minst sådan utbildning som avses i 10 § 1 mom. 2, 3 eller 4 punkten i denna förordning,

2) av de tjänstemän som tjänstgör i tjänster som sjöbevakare eller gränsbevakare de som har genomgått minst del 1 av den grundkurs som avses i 10 § 1 mom. 1 punkten, samt

3) de tjänstemän som tjänstgör i tjänster som avses i 21 § 1 mom. 1—3 punkten i denna förordning.

En gränsbevakningsman skall i tjänsten och i sitt privatliv uppföra sig så att gränsbevakningsväsendets anseende inte skadas.

En gränsbevakningsman skall upprätthålla den kondition och yrkesskicklighet som arbetsuppgifterna kräver.

31 §

Föredragande i statsrådet och gränsfullmäktige

Föredragande i statsrådet är chefen och biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, de tjänstemän som tjänstgör som chefer för avdelningarna vid staben för gränsbevakningsväsendet och byråchefen vid administrativa avdelningen.

Kommendören för en gränsbevakningssektion sköter uppgiften som gränsfullmäktig och biträdande kommendören för gränsbevakningssektionen uppgiften som ställföreträdare för gränsfullmäktig.

32 §

Sjukvård för tjänstemännen och myndigheter som tar emot meddelanden om nedsatt hälsa

Som en del av företagshälsovården ordnar gränsbevakningsväsendet gratis sjukvård för sina tjänstemän. Till gratis sjukvård hör läkarvård, som även omfattar nödvändiga undersökningar för att bestämma sjukdomen och vården, samt vård på sjukhus till den del sådan vård kan ges på försvarsmaktens sjukhus.

I 51 § 1 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet avsedd gränsbevakningsmyndighet är chefen för en förvaltningsenhet beträffande den som tjänstgör vid förvaltningsenheten.

33 §

Bisysslor

En gränsbevakningsman får inte ta emot eller inneha en i 18 § 4 mom. statstjänstemannalagen avsedd bisyssla till vilken hör räddande, skyddande eller bevakning av egendom eller upprätthållande av ordning eller säkerhet, anordnande av resor, idkande av trafik, handel med skjutvapen, sprängämnen eller andra farliga ämnen, import eller export av varor eller detektivverksamhet.

Bisysslottillstånd för en tjänsteman beviljas av staben för gränsbevakningsväsendet, om inte beviljandet med stöd av 18 § 1 punkten statstjänstemannaförordningen hör till vederbörande ministerium.

En bisyssla som avses i 18 § 3 mom. statstjänstemannalagen skall en tjänsteman utan dröjsmål anmäla till staben för gränsbevakningsväsendet, om inte något annat bestäms om anmälningsskyldigheten.

34 §

Utnämning till tjänsteman i tjänsteförhållande för viss tid

Beslut om utnämning av en person till tjänsteman i tjänsteförhållande för viss tid om högst ett år fattas av chefen för förvaltningsenheten.

Beslut om utnämning av en person till tjänsteman i tjänsteförhållande för viss tid som varar över ett år fattas av statsrådet när beslutet om utnämning till motsvarande tjänst fattas av republikens president. I övriga fall fattas utnämningens beslut av den myndighet som utnämner till motsvarande tjänst.

För en person som utnämns till tjänsteman i tjänsteförhållande för viss tid gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som bestäms om tjänstemän i denna förordning.

4 kap.

Militära grader och tjänstgöringsgrader

35 §

Militära grader

I fråga om en officers och institutofficers militära grader gäller inom gränsbevakningsväsendet vad som bestäms i 5 och 6 § för-

ordningen om militära grader och tjänstgöringsgrader (500/1994).

De militära graderna för specialofficerare i militära tjänster vid gränsbevakningsväsendet är ingenjör-, pilot- och teknikerlöjtnant, ingenjör-, pilot- och teknikerpremiärlöjtnant, ingenjör-, pilot- och teknikerkapten eller kaptenlöjtnant samt ingenjörmajor eller ingenjörkommendörkapten.

Chefen för gränsbevakningsväsendet bestämmer vilken militär förmansställning, krigsmans utbildning, tjänsteställning eller uppgift en officers, instituttofficers och specialofficers militära grad motsvarar samt meddelar föreskrifter om sådan tjänstgöringsgrad som skall användas i stället för militär grad.

36 §

Allmänna förutsättningar för befordran

Förutsättningen för att personer som tjänstgör som officerare skall befordras till löjtnant är att de avlagt officersexamen.

Förutsättningen för att personer som tjänstgör som specialofficerare skall befordras till ingenjör-, pilot- eller teknikerlöjtnant är att de utnämns till en militär tjänst som luftfarkostbefälhavare, militäringenjör, militärtekniker eller militärövertekniker.

Förutsättningen för att personer som tjänstgör som instituttofficerare skall befordras till militärmästare, fänrik eller underlöjtnant är att de avlagt sådan instituttofficersexamen som avses i 19 § 1 punkten.

37 §

Särskilda förutsättningar för befordran

Befordran av officerare, instituttofficerare och specialofficerare till militära grader som är högre än de som nämns i 36 § förutsätter att personen i fråga har tjänstgjort i närmast lägre militära grad under minst två år.

Undantag kan av särskilda skäl göras från den i 1 mom. föreskrivna tiden.

38 §

Militära grader och tjänstgöringsgrader för sjöbevakare, gränsbevakare och tjänstemän i civila tjänster

De militära graderna för sjöbevakare och

gränsbevakare i militära tjänster samt för gränsbevakningsväsendets personal i civila tjänster är desamma som för dem som hör till reserven enligt vad som särskilt bestäms om dem.

Tjänstgöringsgraderna för sjöbevakare och gränsbevakare kan vara yngre sjöbevakare, yngre gränsbevakare, äldre sjöbevakare, äldre gränsbevakare, översjöbevakare och övergränsbevakare.

De tjänstgöringsgrader om vilka bestäms i 2 mom. kan vara av olika klass så som chefen för gränsbevakningsväsendet bestämmer.

39 §

Förfarandet vid befordran

Republikens president befordrar på föredragning av vederbörande minister personer som tjänstgör inom gränsbevakningsväsendet till fänriks och underlöjtnants grad samt till de militära grader som avses i 2 § 1 mom. 8—17 punkten förordningen om militära grader och tjänstgöringsgrader och till en motsvarande specialofficersgrad.

Chefen för en förvaltningsenhet befordrar personer som tjänstgör vid förvaltningsenheten till andra militära grader än de som avses i 1 mom.

40 §

Militära grader för värnpliktiga och kvinnor som fullgör frivillig militärtjänst

Om de militära graderna för värnpliktiga som fullgör sin värnplikt och kvinnor som fullgör frivillig militärtjänst vid gränsbevakningsväsendet och om befordran till dessa grader gäller vad som bestäms eller föreskrivs om motsvarande militära grader inom försvarsmakten samt om befordran till dem. Den militära graden för en soldat motsvaras dock vid gränsbevakningsväsendet av gränsjägare.

5 kap.

Emblem, uniform och annan utrustning

41 §

Gränsbevakningsväsendets emblem

Gränsbevakningsväsendets emblem är ett björnhuvud med svärd och granris.

Chefen för gränsbevakningsväsendet fastställer de miniatyrflaggor och vimplar vilka såsom befälstecken skall användas på gränsbevakningsväsendets fartyg och motorfordon.

Användning av gränsbevakningsväsendets emblem och befälstecken för andra behov än de som gränsbevakningsväsendet har som myndighet är förbjudet utan tillstånd av staben för gränsbevakningsväsendet.

42 §

Uniform

Vederbörande ministerium fastställer gränsbevakningsväsendets uniformer. Uniformen för en gränsbevakningsman som tjänstgör i en militär tjänst är gränsbevakningsväsendets militäruniform. Uniformen för övriga tjänstemän är gränsbevakningsuniform.

Närmare föreskrifter om sammansättningen och användningen av uniformen samt om skydds- och specialbeklädnad för gränsbevakningsväsendets tjänstemän meddelas av chefen för gränsbevakningsväsendet, som även fastställer de specialtecken och special-emblem som skall användas på uniformen samt på skydds- och specialbeklädnaden.

43 §

Skyldigheten att använda uniform

Tjänstemän i militära tjänster vid gränsbevakningsväsendet är skyldiga att använda uniform.

Chefen för gränsbevakningsväsendet kan förordna eller berättiga även andra tjänstemän än de som avses i 1 mom. att använda uniform.

44 §

Tjänstetecken och personkort

Gränsbevakningsmännen har ett tjänstetecken som fastställs av vederbörande ministerium och som skall medföras vid tjänsteutövning. Tjänstetecknet skall visas upp vid behov och på begäran, när det är möjligt utan att tjänsteuppdraget äventyras.

Andra tjänstemän vid gränsbevakningsväsendet ges ett personkort som fastställs av vederbörande ministerium.

45 §

Maktmedels- och skyddsredskap

Staten förser gränsbevakningsmännen med sådana maktmedels- och skyddsredskap som gränsbevakningsväsendets uppgifter förutsätter. Vid användningen av maktmedel mot en person enligt 24 § 1 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet får en gränsbevakningsman använda endast sådana maktmedelsredskap som han fått utbildning i att använda.

6 kap.

Disciplin och kallande för förhör

46 §

Behandlingen av ett militärt disciplinärende

Beträffande tillämpningen av militära disciplinlagen (331/1983) vid gränsbevakningsväsendet gäller vad som bestäms i militära disciplinförordningen (969/1983) och i denna förordning. Kommendören för en bevakningssektion och bevakningsflygdivisionen samt chefen för skolan är sådana kommandörer för truppförband som avses i 12 § militära disciplinlagen.

Förundersökningen i ett ärende som gäller ett militärt brott och som behandlas vid gränsbevakningsväsendet förrättas av en gränsbevakningsman, om inte undersökningen på grund av sakens natur skall skötas av polisen.

Ett sådant utlåtande av en militärjurist som avses i 31 § militära disciplinlagen ges i ett militärt disciplinärende som behandlas vid gränsbevakningsväsendet av en av staben för gränsbevakningsväsendet förordnad tjänsteman som har avlagt juris kandidatexamen.

47 §

Verkställighet av disciplinstraff och granskning av disciplinära påföljder

Dagorder som avses i 46 § militära disciplinlagen är den beslutsförteckning som chefen för gränsbevakningsväsendet offentliggör för förvaltningsenheterna och den beslutsförteckning som chefen för en förvaltningsen-

het offentliggör för den personal som tjänstgör inom förvaltningsenheten.

Staben för gränsbevakningsväsendet granskar minst en gång om året de straff- och tillrättavisningskartotek som finns vid gränsbevakningsväsendet.

48 §

Disciplinbestämmelser som gäller tjänstemän som tjänstgör i civila tjänster

Chefen för gränsbevakningsväsendet beslutar om det förfarande som skall iakttas när en varning enligt 24 § statstjänstemannalagen ges.

Om varning som ges en tjänsteman beslutar chefen för den förvaltningsenhet där tjänstemannen tjänstgör, om inte något annat bestäms.

49 §

Forumbestämmelse

En tjänsteman som avses i 6 § 1 mom. åtalas för brott i tjänsten i Helsingfors hovrätt.

50 §

Kallande av person som tjänstgör vid gränsbevakningsväsendet för förhör eller för att höras

En tjänsteman vid gränsbevakningsväsendet eller den som vid gränsbevakningsväsendet fullgör sin värnplikt eller fullgör frivillig militärtjänst för kvinnor kallas till förhör eller hörande som verkställs av polisen eller någon annan myndighet som har hand om undersökningen genom förmedling av chefen för den förvaltningsenhet där den som kallas till förhör tjänstgör.

I kallelsen skall nämnas tid och plats för förhöret eller hörandet samt vad saken gäller. Om den som kallas på grund av ett tjänsteåliggande inte kan infinna sig för att höras eller till förhör, skall vederbörande chef utan dröjsmål anmäla detta till den myndighet som utfärdat kallelsen.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

51 §

Sjuktransporter

Om en brådskande sjuktransport som avses i 6 § 3 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet kräver att på behörigt sätt utbildad personal följer med patienten under transporten enligt 5 § 3 mom. förordningen om sjuktransport (565/1994), skall den som av gränsbevakningsväsendet anhåller om transport anvisa en sådan person som ledsagare för patienten.

52 §

Registrering av brottmål

Utöver vad i 1—22 § förordningen om förundersökning och tvångsmedel (575/1988) bestäms om registrering av förundersökning och omständigheter som gäller användning av tvångsmedel skall brottmål som även på annat sätt kommit till gränsbevakningsväsendets eller en gränsbevakningsmans kännedom registreras.

Som registrering av brottmål som behandlas i strafforderförfarande anses bevarande av kopian av ett delgivet straffanspråk och av brottmål som behandlas som ordningsbotsärende bevarande av kopian av ett delgivet ordningsbotsföreläggande. I ett brottmål med anledning av vilket en gränsbevakningsman har gett en anmärkning enligt 45 § 1 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet registreras den misstänktes personuppgifter, brottsbenämningen, gärningstiden och gärningsplatsen.

53 §

Registrering av ärenden som gäller gripande av personer

I fråga om en person som gripits med stöd av 17 § 2 mom. och 18 § lagen om gränsbevakningsväsendet antecknas person- eller andra identifieringsuppgifter, uppgifter om den åtgärd i samband med gränsövervakning eller gränskontroll som har lett till gripandet, uppgifter om säkerhetsvisitation och om omhändertagande av egendom som följd av

denna eller om annat omhändertagande av egendom enligt 20 § i nämnda lag, uppgifter om transport av den gripne, uppgifter om tidpunkt och plats för gripandet, uppgifter om när gripandet har upphört samt uppgifter om återlämnande eller annan behandling av omhändertagen egendom.

54 §

Registrering av uppgifter om brottmål och gripande

Om rätten att registrera de uppgifter som skall antecknas och som avses i 52—53 § i gränsbevakningsväsendets straffdataregister eller i något annat register som förs med hjälp av automatisk databehandling föreskrivs i lagen om gränsbevakningsväsendet.

55 §

Fördelning av bärgarlön

Om avstående från bärgarlön enligt 60 § 2 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet samt om fördelning av bärgarlön enligt 60 § 3 mom. i samma lag beslutar chefen för gränsbevakningsväsendet.

Om man inte avstår från bärgarlön delas en femtedel av den andel som överskrider driftskostnaderna för sjöräddningsarbetet ut till de tjänstemän som tjänstgjorde på fartyget under sjöräddningsarbetet samt till dem som tjänstgjorde med stöd av vänpliktslagen (452/1950) eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995). Bärgarlönen fördelas i förhållande till tjänstemännens månadslöner. I fråga om dem som inte är tjänstemän betraktas hälften av den lägsta månadslönen för gränsbevakningsväsendets tjänstemän som det belopp som motsvarar månadslönen. Bärgarlönen för en person som tjänstgör på ett fartyg kan likväl uppgå till högst en månadslön.

56 §

Övergångsbestämmelser om avgångsålder

Med avvikelse från vad som i 29 § föreskrivs om avgångsålder bestäms avgångsåldern i vissa fall enligt följande:

1) för en tjänsteman som den 31 december 1992 har tjänstgjort i en tjänst som kapten eller kaptenlöjtnant och som till utgången av

1994 i denna tjänst hade minst 10 år till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid är avgångsåldern 50 år,

2) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller därförinnan har tjänstgjort i en tjänst som sjöbevakare och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid

a) minst 16 år är avgångsåldern 53 år,

b) minst 13 år är avgångsåldern 53 år 4 månader,

c) minst 10 år är avgångsåldern 53 år 8 månader,

d) minst 7 år är avgångsåldern 54 år och

e) minst 3 år är avgångsåldern 54 år 4 månader,

3) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller därförinnan har tjänstgjort i en tjänst som gränsbevakare och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid

a) minst 16 år är avgångsåldern 50 år,

b) minst 13 år är avgångsåldern 51 år,

c) minst 10 år är avgångsåldern 52 år,

d) minst 7 år är avgångsåldern 53 år och

e) minst 3 år är avgångsåldern 54 år samt

4) för en tjänsteman som den 31 december 1992 eller därförinnan har tjänstgjort i en civil tjänst och som till utgången av 1994 hade till pensionstid hänförbar tjänstgöringstid

a) minst 16 år är avgångsåldern 60 år,

b) minst 13 år är avgångsåldern 61 år,

c) minst 10 år är avgångsåldern 62 år,

d) minst 7 år är avgångsåldern 63 år och

e) minst 3 år är avgångsåldern 64 år.

57 §

Undantag från utbildningskraven samt övergångsbestämmelse

Kravet på minst reservunderofficersutbildning enligt 11 § 1 mom. 1 punkten gäller inte den som med stöd av 12 § 1 mom. självstyrelselagen för Åland har rätt att i stället för att fullgöra värnplikt tjänstgöra på motsvarande sätt vid lots- och fyrinrättningen eller inom annan civilförvaltning.

Kravet på att en elev har genomgått del 1 av grundkursen för gränsbevakare enligt 11 § 2 mom. 2 punkten gäller inte den som söker inträde till studier för institutofficersexamen som ger behörighet för ett luftfartygs pilotuppgifter eller underhållsuppgifter.

Chefen för gränsbevakningsväsendet be-

Nr 321

stämmer vilka kurser, examina och vidareutbildning enligt denna förordning motsvaras av kurser, examina och vidareutbildning som har avlagts innan denna förordning träder i kraft. Chefen för gränsbevakningsväsendet kan av särskilda skäl bevilja undantag från kraven enligt 11 § 1 mom. 1—3 punkten.

Med anledning av reformen av utbildningssystemet ges under övergångsperioden 1999—2006 de officerare, specialofficerare och institutofficerare som tjänstgör i gränsbevakningsmans uppgifter och alla sjöbevakare och gränsbevakare vilka erhållit utbildning enligt det tidigare utbildningssystemet kompletterande utbildning som uppgifterna som ankommer på gränsbevakningsman förutsätter.

58 §

Förlängning av tjänsteförhållande efter avgångsåldern

Beslut i ärenden som avses i 35 § 3 och 4 mom. statstjänstemannalagen gällande en

Helsingfors den 12 mars 1999

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

tjänstemans rätt att kvarstå i sin tjänst eller uppgift efter avgångsåldern fattas av chefen för gränsbevakningsväsendet i fråga om en tjänsteman som utnämns av någon annan än republikens president.

59 §

Närmare föreskrifter

Vederbörande ministerium meddelar vid behov närmare föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

60 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 21 mars 1999.

Genom denna förordning upphävs förordningen den 28 november 1994 om gränsbevakningsväsendet (1026/1994) jämte ändringar.

Minister *Jouni Backman*